

“АРХИТЕКТУРНО И СТРОИТЕЛНО БЮРО - ХЕЛВЕЦИЯ” ЕООД
ГОДИШЕН ДОКЛАД ЗА ДЕЙНОСТТА
ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
31 ДЕКЕМВРИ 2020 г.

СЪДЪРЖАНИЕ

Стр.

Годишен доклад за дейността

3–8

Годишен финансов отчет, в т.ч.:

- Отчет за финансовото състояние	9
- Отчет за всеобхватния доход	10
- Отчет за паричните потоци	11
- Отчет за промените в собствения капитал	12
- Пояснителни приложения	13-44
- Доклад на одитора	45-48

I. Изложение за развитието на дейността и за състоянието на предприятието

1. Фирмено наименование – „АРХИТЕКТУРНО И СТРОИТЕЛНО БЮРО - ХЕЛВЕЦИЯ” ЕООД

2. ЕИК по Булстат – 121523769

3. Дата на учредяване и срок на съществуване:

„АРХИТЕКТУРНО И СТРОИТЕЛНО БЮРО - ХЕЛВЕЦИЯ” ЕООД се учредява през 1997 година. Съществуването на Дружеството не е ограничено със срок.

4. Държава, където Дружеството е учредено, седалище, адрес на управление, телефон, факс, електронна поща и електронна страница в Интернет:

Държава: България

Седалище: област София, община Столична, гр. София, р-н Лозенец, ул.Крум Попов №50-54

Адрес на управление: област София, община Столична, гр. София, р-н Лозенец, ул.Крум Попов №50-54

Адрес за кореспонденция: гр. София, бул.Г.М.Димитров № 1

Телефон: 02/9603695

Факс: 02/9625059

Електронна поща: d.georgieva@ab-helvetia.com

5. Предмет на дейност – осъществяване архитектурни и инженерни дейности. Основна дейност на предприятието по НКИД е № 7111, Архитектурни и инженерни дейности; технически изпитвания и анализи; 8010 – Охранителна дейност. През 2019 дружеството започна дейност по възлагане и изпълнение на строително ремонтни работи, също така продължава с извършването на охранителна дейност.

6. Капитал

Капиталът на дружеството е в размер на 5 000.00 /пет хиляди/ лева , записан и изцяло внесен, разделен на 5 000 дружествени дяла от по 1.00 лв всеки един от тях и е набран изцяло чрез парична вноска на едноличния собственик - Елена Иванова Каменов.

II. Основни финансово- икономически резултати на „АРХИТЕКТУРНО И СТРОИТЕЛНО БЮРО - ХЕЛВЕЦИЯ” ЕООД

Приходи по Отчета за всеобхватния доход

През финансовата година са отчетени приходи общо в размер на **15 048 хил. лева**.

Годишните финансови резултати са формирани основно от архитектурни и инженерни дейности.

Финансови приходи и разходи по Отчета за всеобхватния доход

Финансовите приходи и разходи реализирани през текущата година са с общ размер от - 1 хил. лева , спрямо предходната година, когато общата сума на финансовите приходи и разходи е била - 1 хил. лева.

Отчетените финансови разходи по видове се разпределят както следва:

	Текуща година	Предходна година
Разходи за лихви	-	-
Разход от операции с финансови активи и Инструменти	-	-
Други финансови разходи	1	1
Валутно курсови разлики	-	-
	<u>1</u>	<u>1</u>

Увеличението на реализираните приходи от дейността за периода спрямо предходната година възлиза на **12 226 хил. лева**.

Разходи за дейността по Отчета за всеобхватния доход

Общата сума на разходите за дейността на дружеството по отчет за текущата година е в размер на **15 074 хил. лева**, което е с **431 %** повече в сравнение с отчетените през предходната разходи за дейността от **2 839 хил. лева**.

Финансов резултат на „АРХИТЕКТУРНО И СТРОИТЕЛНО БЮРО - ХЕЛВЕЦИЯ” ЕООД

Финансовият резултат на „АРХИТЕКТУРНО И СТРОИТЕЛНО БЮРО - ХЕЛВЕЦИЯ” ЕООД е загуба в размер на 27 хил. лева.

За текущата година дължимия корпоративен данък е в размер на 0 хил. лева.

Прихода на отсрочени корпоративни данъци е в размер на 0 хил. лева. Разходите за данъци в отчета за доходите общо са в размер на 0 хил. лева.

Намалението спрямо финансовия резултат за предходната година (загуба за 18 хил. лв.), е в размер на 9 хил. лева.

Баланс на „АРХИТЕКТУРНО И СТРОИТЕЛНО БЮРО - ХЕЛВЕЦИЯ” ЕООД

АКТИВ

Към 31 декември на текущата година активите на „АРХИТЕКТУРНО И СТРОИТЕЛНО БЮРО - ХЕЛВЕЦИЯ” ЕООД по балансова стойност възлизат на **3 430 хил. лева**, в т.ч. стойността на **нетекущите активи** е в размер на **525 хил. лева**, а на **текущите активи** – **2 905 хил. лева**. Към 31 декември на предходната година активите на Дружеството по балансова стойност са възлизали общо в размер на **200 хил. лева**. Увеличението е в размер на **3 230 хил. лева**.

Нетекущи активи

Нетекущите активи по видове са разпределени както следва:

	Текуща година	Предходна година
Имоти, машини, съоръжения и оборудване		0
Активи с право на ползване	519	12
Разходи за придобиване на ДМА	-	47
Финансови активи	-	-
Нематериални активи	<u>6</u>	<u>-</u>

За текущата година нетекущите активи са се увеличили с 466 хил.лв.

Текущи активи

Текущите активи към 31 декември на текущата година са в размер на **2 905 хил. лева**. За същия период на предходната година текущите активи са били на обща стойност **141 хил. лева**. Увеличението е в размер на **2 764 хил. лева**. Текущите активи са разпределени по видове, както следва:

	Текуща година	Предходна година
Търговски и други вземания	2 884	123
Краткосрочни заеми	-	-
Текуща част на инвестиции, държани до падеж	-	-
Финансовите активи, отчитани по справедлива цена в печалбата или загубата	-	-
Паричните средства	21	18
	<u>2 905</u>	<u>141</u>

ПАСИВ

Към 31 декември на текущата година общият капиталов ресурс на дружеството, по балансова стойност, възлиза на **- 3 430 хил. лева**, в т.ч.

- ♦ Собствен капитал в размер на **5 хил. лева**. Няма разлика от миналата година.
- ♦ Резерви от преоценъчен резерв на актюерски печалби и загуби за минус **9 хил. лв.** Към края на предходната година показателят е **0 хил.лв**
- ♦ Нетекущи и текущи пасиви в размер на **3 146 хил. лева**. Увеличението е в размер на **2 845 хил. лева**.

Капитал и резерви

Собственият капитал на дружеството към 31 декември на текущата година е в размер на **-187 хил. лева**, в т.ч.:

- Основен капитал на „АРХИТЕКТУРНО И СТРОИТЕЛНО БЮРО - ХЕЛВЕЦИЯ” ЕООД е в размер на **5 хил. лева**.

- Резерви

	Текуща година	Предходна година
Резерв от последващи оценки на активите и пасивите по обезщетения за пенсиониране	(9)	-
Общи резерви	-	-
Други резерви	-	-
	<u>(9)</u>	<u>-</u>

- Финансов резултат

Текуща година	Предходна година
------------------	---------------------

Неразпределена печалба от предходни години	(156)	(138)
Текущ резултат	(27)	(18)
	<u>(187)</u>	<u>(156)</u>

Увеличението на загубата спрямо същия период на миналата година е в размер на **31 хил. лева**.

Пасиви

Пасивите към 31 декември на текущата година възлизат на **3 617 хил. лева**.
Структурата на пасивите, е както следва:

Нетекущи пасиви

	Текуща година	Предходна година
Пасиви по обезщетения за пенсиониране	65	45
Задължения по финансов лизинг-наеми	406	6
Други задължения	0	0
	<u>471</u>	<u>51</u>

Текущи пасиви

	Текуща година	Предходна година
Задължения към доставчици и клиенти и текуща част от нетекущи задължения	1 742	70
Задължения по финансов лизинг-наеми	6	6
Задължения към персонала	120	78
Данъци и социално осигуряване	41	28
Данъчни задължения	36	30
Други краткосрочни задължения	1 201	89
	<u>3 146</u>	<u>301</u>

Увеличението на текущите пасиви спрямо предходната година е в размер на **2 845 хил. лева**.

Финансовия отчет на Дружеството е изготвен при спазване на основните счетоводни принципи, визирани в чл.4 от Закона за счетоводството, а именно:

- ✓ текущо начисляване – приходите и разходите, произтичащи от сделки и събития се начисляват към датата на тяхното възникване, независимо от момента на плащането и се включват във финансовия отчет за периода, за който се отнасят;
- ✓ действащо предприятие – в предвидимо бъдеще предприятието няма намерение, нито необходимост да ликвидира или значително да намали обема на своята дейност;
- ✓ предпазливост;
- ✓ съпоставимост между приходи и разходи;
- ✓ предимство на съдържанието пред формата;
- ✓ запазване по възможност на счетоводната политика от предходния отчетен период.

III. Средносписъчният брой на персонала на „АРХИТЕКТУРНО И СТРОИТЕЛНО БЮРО - ХЕЛВЕЦИЯ” ЕООД към 31 декември на текущата година е 57 души.

VI. Важни научни изследвания и разработки

Дейността на „АРХИТЕКТУРНО И СТРОИТЕЛНО БЮРО - ХЕЛВЕЦИЯ” ЕООД не е свързана пряко с извършването на научни изследвания и разработки.

VII. Отговорности на ръководството за изготвяне на финансовия отчет

Отговорността за изготвянето и достоверното представяне на неконсолидирания финансов отчет в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане, приети в Европейския съюз, се носи от ръководството. Тази отговорност включва: разработване, внедряване и поддържане на система за вътрешен контрол, свързана с изготвянето и достоверното представяне на финансови отчети, които да не съдържат съществени неточности, отклонения и несъответствия, независимо дали те се дължат на измама или на грешка; подбор и приложение на подходящи счетоводни политики; и изготвяне на приблизителни счетоводни оценки, които да са разумни при конкретните обстоятелства.

Гр. София
31.03.2021 г.

Ръководител

“АРХИТЕКТУРНО И СТРОИТЕЛНО БЮРО – ХЕЛВЕЦИЯ” ЕООД
ОТЧЕТ ЗА ФИНАНСОВОТО СЪСТОЯНИЕ
31 ДЕКЕМВРИ 2020 г.

Показатели	Приложения	2020 Хил.лв.	2019 Хил.лв.	2018 Хил.лв.
АКТИВИ				
Нетекущи активи				
Имоти, машини и съоръжения	5	-	47	47
Нематериални активи	7	-	-	-
Активи с право на ползване	6	525	12	-
Общо нетекущи активи		525	59	47
Текущи активи				
Търговски и други вземания	8	2 884	123	-
Пари и парични еквиваленти	9	21	18	12
Общо текущи активи		2 905	141	12
Сума на активите		3 430	200	59
СОБСТВЕН КАПИТАЛ И ПАСИВИ				
Регистриран капитал и резерви				
Регистриран капитал	16	5	5	5
Резерви	16	(9)	-	-
Неразпределена печалба/Непокрита загуба	16	(183)	(156)	(138)
Общо капитал и резерви		(187)	(151)	(133)
Нетекущи пасиви				
Задължения, свързани с оперативен лизинг	10	406	6	-
Провизии за обезщетения при пенсиониране	11	65	44	31
Общо нетекущи пасиви		471	50	31
Текущи пасиви				
Търговски и други задължения;	11	3 033	295	161
Задължения, свързани с оперативен лизинг	10	113	6	-
Общо текущи пасиви		3 146	301	161
Сума на пасивите		3 617	351	192
Сума на собствения капитал и пасивите		3 430	200	59

Дата на съставяне: 31.03.2021 г.
Град София

Съставител:

(Илиана Титова)

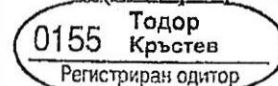
Ръководител

(Даниела Костадинова)

Дата на заверка: 14.04.2021 г.

Одитор:

(Тодор Кръстев)

“АРХИТЕКТУРНО И СТРОИТЕЛНО БЮРО – ХЕЛВЕЦИЯ” ЕООД
ОТЧЕТ ЗА ВСЕОБХВАТНИЯ ДОХОД
31 ДЕКЕМВРИ 2020 г.

Показатели	Прилож ения	2020 Хил.лв.	2019 Хил.лв.
Приходи	12	15 023	2 807
Други доходи	12	25	15
Разходи за материали и услуги	13	(13 533)	(1 856)
Разходи за персонала	13	(1 473)	(975)
Разходи за амортизация	13	(6)	(6)
Разходи за обезценка на финансови активи	13	(2)	-
Други разходи	13	(60)	(2)
Финансови разходи	14	(1)	(1)
Печалба преди данъчно облагане	15	(27)	(18)
Разход за корпоративен данък	15		
Печалба/Загуба за периода	15	(27)	(18)
Промени от преценка на актюерски печалби и загуби от обезщетения при пенсиониране	15	(9)	-
Промени от отсрочен корпоративен данък в капитала		-	-
Друг всеобхватен доход за периода			
Общ всеобхватен доход за периода	15	(36)	(18)

Финансовият отчет е одобрен от ръководния орган.

Дата на съставяне: 31.03.2021 г.
Град София

Съставител:

(Илиана Тишова)

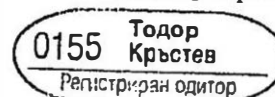
ВиФРъководител:

(Даниела Костадинова)

Дата на заверка: 14.04.2021 г.

Одитор:

(Тодор Кръстев)

“АРХИТЕКТУРНО И СТРОИТЕЛНО БЮРО – ХЕЛВЕЦИЯ” ЕООД
ОТЧЕТ ЗА ПАРИЧНИТЕ ПОТОЦИ
31 ДЕКЕМВРИ 2020 г.

ПОКАЗАТЕЛИ	При ложе ния	2020 Хил.лв.	2020 Хил.лв.	2020 Хил.лв.	2019 Хил.лв.	2019 Хил.лв.	2019 Хил.лв.
		Постъп ления	Плаща ния	Нетен поток	Постъп ления	Плаща ния	Нетен поток
1	2	3	4	5	3	4	5
А. Парични потоци от основна дейност							
Постъпления и Плащания на доставчици		15 213	(13 538)	1 675	3 207	(2 136)	1 071
Плащания за персонала			(908)	(908)	1	(581)	(580)
Плащания на лихви, дивиденди и други подобни.						(1)	(1)
Положителни и отрицателни курсови разлики							
Други постъпления/плащания			(764)	(764)		(484)	(484)
Нетни парични потоци		15 213	(15 210)	3	3 208	(3 202)	6
Б. Парични потоци от инвестиционна дейност							
Плащания и постъпления от продажба на нетекущи активи							
Други постъпления/плащания от инвестиционна дейност							
Нетни парични потоци							
В. Парични потоци от финансова дейност							
Постъпления от получени заеми							
Плащания за получени заеми;							
Плащания по финансов лизинг							
Нетни парични потоци							
Нетно увеличение/намаление на паричните средства и еквиваленти		15 213	(15 210)	3	3 208	(3 202)	6
Парични средства и еквиваленти в началото на периода	9			18			12
Парични средства и еквиваленти в края на периода	9			21			18

Дата на съставяне: 31.03.2021 г.

Град София

Съставител:

(Илиана Тишева)

(Даниела Костадинова)

Дата на заверка: 14.04.2021 г.

Одитор:

(.....тев)

0155
Тодор
Кръстев
Регистриран одитор

“АРХИТЕКТУРНО И СТРОИТЕЛНО БЮРО – ХЕЛВЕЦИЯ” ЕООД
ОТЧЕТ ЗА ПРОМЕНИТЕ В СОБСТВЕНИЯ КАПИТАЛ
31 ДЕКЕМВРИ 2020 г.

Салда и операции В хил.лв.	При лож ения	Регистрира н Капитал	Резерви от преоценка	Други резерви	Неразпредел ена печалба/ загуба	Общо
Салдо към 01.01.2019 г.		5	-		(107)	(102)
Промени в счетоводната политика					(31)	(31)
Корекции на съществени грешки						
Общ ефект от прилагане на преизчисления със задна дата		5	.		(138)	(133)
Печалба/Загуба за периода	15				(18)	(18)
Друг всеобхватен доход от актюерски печалби и загуби за пенсиониране						
Общ всеобхватен доход	15				(18)	(18)
Обща сума на признати Приходи и разходи за периода						
Салдо към 31.12.2019 г.		5	-)		(156)	(151)
Салдо към 01.01.2020 г.		5	-		(156)	(151)
Промени в счетоводната политика						
Корекции на съществени грешки						
Общ ефект от прилагане на преизчисления със задна дата		5	-		(156)	(151)
Печалба/Загуба за периода	15				(27)	(27)
Друг всеобхватен доход от актюерски печалби и загуби за пенсиониране			(9)			(9)
Общ всеобхватен доход	15				(27)	(36)
Обща сума на признати Приходи и разходи за периода						
Салдо към 31.12.2020 г.		5	-9		(183)	(187)

Дата на съставяне: 31.03.2021 г.

Град София

Съставител

(Илиана Тишчева)

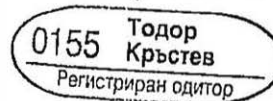
ССФРЪководител

(Даниела Костадинова)

Дата на заверка: 14.04.2021 г.

Одитор

(Тодор Кръстев)

**ПОЯСНИТЕЛНИ ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ
НА „АРХИТЕКТУРНО И СТРОИТЕЛНО БЮРО - ХЕЛВЕЦИЯ” ЕООД
КЪМ 31.12.2020 Г.**

1 Резюме на дейността

През 2020 г. „АРХИТЕКТУРНО И СТРОИТЕЛНО БЮРО - ХЕЛВЕЦИЯ” ЕООД е извършвало дейност по възлагане и изпълнение на строително монтажни работи, архитектурно инженерна дейност и охранителна дейност. Основна дейност на предприятието по НКИД е No 7111, Архитектурни и инженерни дейности; технически изпитвания и анализи; 8010 – Охранителна дейност.

Капиталът на дружеството е в размер на 5 000.00 (пет хиляди) лева, записан и изцяло внесен, разделен на 5 000 дружествени дяла от по 1.00 лв всеки един от тях и е набран изцяло чрез парична вноска на едноличния собственик - Елена Иванова Каменов.

2 Счетоводна политика

По-долу е описана счетоводната политика, приложена при изготвянето на финансовия отчет. Политиката е била последователно прилагана за всички представени години, освен ако изрично не е упоменато друго.

2.1 База за изготвяне на финансовия отчет

Ръководството на предприятието прилага като база МСФО/МСС за текущо отчитане и за изготвяне на годишния финансов отчет. При съставяне на годишния финансов отчет за текущата година ръководството е спазвало следния състав от стандарти и разяснения:

МСС 1 Представяне на финансови отчети
МСС 2 Материални запаси
МСС 7 Отчети за паричните потоци
МСС 8 Счетоводна политика, промени в счетоводните приблизителни оценки и грешки
МСС 10 Събития след края на отчетния период
МСС 11 Договори за строителство
МСС 12 Данъци върху дохода
МСС 16 Имоти, машини и съоръжения
МСС 17 Лизинг
МСС 18 Приходи
МСС 19 Доходи на наети лица
МСС 20 Счетоводно отчитане на безвъзмездни средства, предоставени от държавата, и оповестяване на държавна помощ
МСС 21 Ефекти от промените в обменните курсове
МСС 23 Разходи по заеми
МСС 24 Оповестяване на свързани лица
МСС 26 Счетоводство и отчитане на планове за пенсионно осигуряване
МСС 27 Индивидуални финансови отчети
МСС 28 Инвестиции в асоциирани предприятия и съвместни предприятия
МСС 29 Финансово отчитане при свръхинфлационни икономики
МСС 32 Финансови инструменти: представяне
МСС 33 Нетна печалба на акция
МСС 34 Междинно финансово отчитане

МСС 36 Обезценка на активи
 МСС 37 Провизии, условни пасиви и условни активи
 МСС 38 Нематериални активи
 МСС 39 Финансови инструменти: признаване и оценяване
 МСС 40 Инвестиционни имоти
 МСС 41 Земеделие
 МСФО 1 Прилагане за първи път на международните стандарти за финансово отчитане
 МСФО 2 Плащане на базата на акции
 МСФО 3 Бизнес комбинации
 МСФО 4 Застрахователни договори
 МСФО 5 Нетекущи активи, държани за продажба, и преустановени дейности
 МСФО 6 Проучване и оценка на минерални ресурси
 МСФО 7 Финансови инструменти: оповестяване
 МСФО 8 Оперативни сегменти
 МСФО 10 Консолидирани финансови отчети
 МСФО 11 Съвместни дейности
 МСФО 12 Оповестяване на дялови участия в други предприятия
 МСФО 13 Оценяване по справедлива стойност
 МСФО 15 Приходи от договори с клиенти
 МСФО 16 Лизинг
 КРМСФО Разяснение 1: Промени в съществуващите задължения за извеждане от експлоатация, възстановяване и сходните с тях задължения
 КРМСФО Разяснение 2: Дялове на членове в кооперации и сходни инструменти
 КРМСФО Разяснение 4: Определяне дали дадено споразумение съдържа лизинг
 КРМСФО Разяснение 5: Права за участие във фондове за извеждане от експлоатация и възстановяване на околната среда
 КРМСФО Разяснение 6: Задължения, възникващи от участие в специфичен пазар – отпадно електрическо и електронно оборудване
 КРМСФО Разяснение 7: Прилагане на подхода за преизчисляване на финансови отчети съгласно МСС 29 Финансово отчитане при свръхинфлационни икономики
 КРМСФО Разяснение 8: Обхват на МСФО 2
 КРМСФО Разяснение 9: Преоценка на внедрени деривативи
 КРМСФО Разяснение 10: Междинно финансово отчитане и обезценка
 КРМСФО Разяснение 11: МСФО 2 Операции с акции в рамките на групата и обратно изкупени собствени акции
 КРМСФО Разяснение 12: Споразумение за концесионна услуга
 КРМСФО Разяснение 13: Програми за лоялност на клиентите
 КРМСФО Разяснение 14: МСС 19 Ограничението на актив по дефинирани доходи, минимални изисквания за финансиране и тяхното взаимодействие
 КРМСФО Разяснение 15: Споразумения за строителство на недвижим имот
 КРМСФО Разяснение 16: Хеджиране на нетна инвестиция в чуждестранна дейност
 КРМСФО Разяснение 17: Разпределения на непарични активи на собствениците
 КРМСФО Разяснение 18: Прехвърляне на активи от клиенти
 КРМСФО Разяснение 19: Погасяване на финансови пасиви с инструменти на собствения капитал
 КРМСФО Разяснение 20: Разходи за отсрочване на повърхностния слой в производствената фаза на открита мина
 КРМСФО 21 Налози
 КРМСФО 22 Сделки в чуждестранна валута и авансово възнаграждение
 КРМСФО 23 Несигурност при данъчното третиране на дохода
 ПКР Разяснение 7: Въвеждане на еврото

ПКР Разяснение 10: Държавна помощ – без специална връзка с оперативната дейност

ПКР Разяснение 15: Оперативен лизинг – стимули

ПКР Разяснение 25: Данъци върху дохода – промени в данъчния статут на едно предприятие или неговите акционери

ПКР Разяснение 27: Оценяване на съдържанието на операции, включващи правната форма на лизинг

ПКР Разяснение 29: Споразумения за концесионна услуга: оповестяване

ПКР Разяснение 31: Приход – бартерни сделки, включващи рекламни услуги

ПКР Разяснение 32: Нематериални активи – разходи за интернет страници

Предприятието прилага измененията и допълненията в Международните счетоводни стандарти, които са в сила за годишните периоди, започващи на или след 1 януари 2016 година. Промените са приети със следните нормативни актове:

1. РЕГЛАМЕНТ (ЕС) 2015/2113 на Комисията от 23 ноември 2015 година за изменение на Регламент (ЕО) № 1126/2008 за приемане на някои международни счетоводни стандарти в съответствие с Регламент (ЕО) № 1606/2002 на Европейския парламент и на Съвета във връзка с международни счетоводни стандарти 16 и 41.

2. РЕГЛАМЕНТ (ЕС) 2015/2173 на Комисията от 24 ноември 2015 година за изменение на Регламент (ЕО) № 1126/2008 за приемане на някои международни счетоводни стандарти в съответствие с Регламент (ЕО) № 1606/2002 на Европейския парламент и на Съвета във връзка с Международен стандарт за финансово отчитане 11.

3. РЕГЛАМЕНТ (ЕС) 2015/2231 на Комисията от 2 декември 2015 година за изменение, по отношение на международните счетоводни стандарти 16 и 38, на Регламент (ЕО) № 1126/2008 за приемане на някои международни счетоводни стандарти в съответствие с Регламент (ЕО) № 1606/2002 на Европейския парламент и на Съвета.

4. РЕГЛАМЕНТ (ЕС) 2015/2343 на Комисията от 15 декември 2015 година за изменение на Регламент (ЕО) № 1126/2008 за приемане на някои международни счетоводни стандарти в съответствие с Регламент (ЕО) № 1606/2002 на Европейския парламент и на Съвета във връзка с международни стандарти за финансово отчитане 5 и 7 и международни счетоводни стандарти 19 и 34.

5. РЕГЛАМЕНТ (ЕС) 2015/2406 на Комисията от 18 декември 2015 година за изменение на Регламент (ЕО) № 1126/2008 за приемане на някои международни счетоводни стандарти в съответствие с Регламент (ЕО) № 1606/2002 на Европейския парламент и на Съвета във връзка с Международен счетоводен стандарт 1.

Нови стандарти и разяснения, които са приложени през текущата година

Финансовият отчет на дружеството е изготвен в съответствие с всички Международни стандарти за финансови отчети (МСФО), които се състоят от: стандарти за финансови отчети и от тълкувания на Комитета за разяснения на МСФО (КРМСФО), одобрени от Съвета по Международни счетоводни стандарти (СМСС), и Международните счетоводни стандарти и тълкуванията на Постоянния комитет за разясняване (ПКР), одобрени от Комитета по Международни счетоводни стандарти (КМСС), които ефективно са в сила на 1 януари 2020 г., и които са приети от Комисията на Европейския съюз. МСФО, приети от ЕС, е общоприетото наименование на рамката с общо предназначение-счетоводна база, еквивалентна на рамката, въведена с дефиницията съгласно §1, т. 8 от Допълнителните разпоредби на Закона за счетоводството под наименованието „Международни счетоводни стандарти” (МСС).

За текущата финансова година дружеството е приело всички нови и/или ревизирани стандарти и тълкувания, издадени от Съвета по Международни счетоводни стандарти (СМСС) и респ. от Комитета за разяснения на МСФО, които са били уместни за неговата дейност.

Дружеството е приело концептуалната рамка за финансово отчитане (КРФО), която е издадена през март 2018 г. Тя е одобрена от Съвета по Международни счетоводни стандарти (СМСС). От датата на одобряване е в сила за СМСС и КРМСФО, за съставителите на от-чети

влиза в сила от 01.01.2020 г. Основното предназначение за предприятията е използване за дефиниране, избор и оповестяване на счетоводни политики. Тези политики могат да бъдат определени в счетоводен стандарт, или в някои случаи да не попадат в обхвата на приложим стандарт.

Новата концептуалната рамка заменя издадената концептуална рамка от СМСС през септември 2010 г. Последната се прилага вместо Общите положения за изготвянето и представянето на финансови отчети от 1989 г. и приети от СМСС през април 2001 г.

От гледна точка на отделното предприятие основна ценност на КРФО е помощта за изготвяне на подходящи счетоводни политики. Тези политики може да са дадени като възможности в отделен стандарт, но е възможно да се изберат от предприятието, без да са изрично посочени в някой от стандартите. Това е база за изготвяне на финансови отчети с голяма степен на достоверност.

От възприемането на тези стандарти и/или тълкувания, практически приложими за годишни отчетни периоди, започващи най-рано на 1 януари 2020 г. за предприятията в Република България, не са направени промени в счетоводната политика на дружеството относно принципите, правилата и критериите за отчитане на следните отчетни обекти, както и на представянето и оповестяванията на финансова информация за тях: активи с право на ползване и финансови пасиви по договори за оперативен лизинг, свързаните с тях разходи за амортизация и разходи за лихви.

За останалите стандарти и тълкувания, посочени по-долу и в сила от 01.01.2020 г., ръководството е проучило възможния им ефект и е определило, че те не биха имали ефект върху счетоводната политика, респ. активите, пасивите, операциите и резултатите на дружеството поради това, че то не разполага/оперира с такива обекти и/или не реализира подобни сделки и трансакции или при наличие на случайна сделка не е налице съществен ефект.

Международен стандарт за финансово отчитане (МСФО) 2 Плащане на базата на акции е променен с РЕГЛАМЕНТ (ЕС) 2019/2075 на Комисията от 29 ноември 2019 година. Създаден е нов §63Д. С Измененията на препратките в МСФО към Концептуалната рамка, издадени през 2018 г., бе изменена бележката под линия към определението за "инструмент на собствения капитал" в допълнение А.

Международен стандарт за финансово отчитане (МСФО) 3 Бизнес комбинации е променен с РЕГЛАМЕНТ (ЕС) 2019/412 на Комисията от 14 март 2019 година. Създаден е нов §64П. С измененията във връзка с Дефиницията за стопанска дейност, публикувани през октомври 2018 г., бяха добавени §Б7А–Б7В, Б8А и Б12А–Б12Г, бе изменена дефиницията на понятието „бизнес, стопанска дейност“ в приложение А, бяха изменени §3, Б7-Б9, Б11 и Б12 и бе заличен §Б10. Съгласно изменения §Б7 стопанската дейност се състои от входящи материали и процеси, прилагани към тези входящи материали, които могат да допри-насят за създаването на продукция. В §Б7Б е определен незадължителен тест (тест за концентрация), чрез който да се извърши опростена оценка на това дали придобитият набор от дейности и активи не представлява стопанска дейност. Налице са и други изменения.

Международен стандарт за финансово отчитане (МСФО) 6 Проучване и оценка на минерални ресурси е променен с РЕГЛАМЕНТ (ЕС) 2019/2075 на Комисията от 29 ноември 2019 година. С Измененията на препратките в МСФО към Концептуалната рамка, издадени през 2018 г., бе изменен §10. Изменен е §10. Разходите, свързани с разработването на минерални ресурси, не се признават като активи по проучване и оценка. Общите положения за изготвяне и представяне на финансовите отчети и МСС 38 Нематериални активи дават насоки за и за признаването на активи, възникващи от разработването.

Международен стандарт за финансово отчитане (МСФО) 7 Финансови инструменти: оповестяване е променен с РЕГЛАМЕНТ (ЕС) 2020/34 на Комисията от 15 януари 2020 година. С реформа на базовия лихвен процент, изменила МСФО 9, МСС 39 и МСФО 7, бяха добавени §243 и 44ГЕ. Новият §243. засяга несигурност, произтичаща от реформа на базовия

лихвен процент. За хеджиращи взаимоотношения, спрямо които предприятието прилага изключенията, посочени в §6.8.4-6.8.12 от МСФО 9 или в §102Г-102Н от МСС 39, предприятието оповестява допълнителна информация.

Международен стандарт за финансово отчитане (МСФО) 9 Финансови инструменти е променен с РЕГЛАМЕНТ (ЕС) 2020/34 на Комисията от 15 януари 2020 година. С публикуваната през септември 2019 г. Реформа на базовия лихвен процент, изменила МСФО 9, МСС 39 и МСФО 7, бе добавен раздел 6.8 и изменен §7.2.26. Новият раздел 6.8 е „ВРЕМЕННИ ИЗКЛЮЧЕНИЯ ОТ ПРИЛАГАНЕТО НА СПЕЦИФИЧНИТЕ ИЗИСКВАНИЯ ЗА СЧЕТОВОДНО ОТЧИТАНЕ НА ХЕДЖИРАНЕТО“. В него са обособени нови параграфи от 6.8.1 до 6.8.12.

Международен счетоводен стандарт (МСС) 1 Представяне на финансови отчети е променен с РЕГЛАМЕНТ (ЕС) 2019/2075 на Комисията от 29 ноември 2019 година. С Измененията на препратките в МСФО към Концептуалната рамка, издадени през 2018 г., бяха изменени §7, 15, 19 – 20, 23 – 24, 28 и 89. Нов параграф е 139У. Изменен е §7. В него се казва, че в настоящия стандарт са използвани следните термини със съответното посочено значение.

Международен счетоводен стандарт (МСС) 8 Счетоводна политика, промени в счетоводните приблизителни оценки и грешки е променен с РЕГЛАМЕНТ (ЕС) 2019/2075 на Комисията от 29 ноември 2019 година. Нов §54Е има в МСС 8. С Измененията на препратките в МСФО към Концептуалната рамка, издадени през 2018 г., бяха изменени параграф 6 и параграф 11, буква б). По новият §54Ж ако предприятието не прилага МСФО 14 Отсрочени разчети по регулирани дейности, при прилагането на параграф 11, буква б) по отношение на салдата по разчети по регулирани дейности то продължава да взема предвид и да преценява приложимостта на определенията, критериите за признаване и концепциите за оценяване, изложени в Общите положения за изготвяне и представяне на финансовите отчети, а не в Концептуалната рамка. Салдо по разчет по регулирана дейност е салдото на всяка сметка (разчет) за разход (или доход), което не е признато като актив или пасив съгласно другите приложими МСФО, но е включено, или се очаква да бъде включено, от органа за регулиране на цените при определянето на цената или цените, които може да бъдат налагани на клиентите. Орган за регулиране на цените е органът, който по силата на законови или подзаконови разпоредби е оправомощен да определя цената или диапазона на цените, които са задължителни за предприятието. Органът за регулиране на цените може да бъде трето лице или лице, свързано с предприятието, включително неговият управителен съвет, ако този орган по силата на законови или подзаконови разпоредби е длъжен да определя цените в интерес на клиентите и с цел обезпечаване на общата финансова жизнеспособност на предприятието.

Международен счетоводен стандарт (МСС) 10 Събития след края на отчетния период е променен с РЕГЛАМЕНТ (ЕС) 2019/2104 на Комисията от 29 ноември 2019 година. По новият §23В от МСС 10 с измененията на Дефиницията за „същественост“ (изменения на МСС 1 и МСС 8), публикувани през октомври 2018 г., беше изменен параграф 21. Ако некorigиращите събития, настъпили след края на отчетния период, са съществени, с основание би могло да се очаква неоповестяването да окаже влияние върху решенията, които основните ползватели на финансовите отчети с общо предназначение вземат въз основа на тези отчети, съдържащи финансова информация за конкретно отчитащо се предприятие. Следователно за всяка съществена категория некorigиращи събития, настъпили след края на отчетния период, предприятието трябва да оповести следната информация:

а) естеството на събитието; както и

б) оценката на финансовото му отражение, а ако такава оценка не може да бъде извършена - този факт се оповестява.

Международен счетоводен стандарт (МСС) 34 Междинно финансово отчитане е променен с РЕГЛАМЕНТ (ЕС) 2019/2075 на Комисията от 29 ноември 2019 година. Създаден е нов §58 в МСС 34. С Измененията на препратките в МСФО към Концептуалната рамка, издадени през 2018 г., бяха изменени параграфи 31 и 33. Измененият §24 от МСС 34 е свързан

със съществеността. Дефиницията за съществена информация е дадена в МСС 1, като в него се изисква отделно оповестяване на съществените отчетни обекти, включително (например) преустановените дейности, а в МСС 8 Счетоводна политика, промени в счетоводните приблизителни оценки и грешки се изисква оповестяване на промените в счетоводните приблизителни оценки, грешките и промените в счетоводната политика. Двата стандарта не съдържат количествено представени насоки относно съществеността.

Международен счетоводен стандарт (МСС) 37 Провизии, условни пасиви и условни активи е променен с РЕГЛАМЕНТ (ЕС) 2019/2075 на Комисията от 29 ноември 2019 година.

Нов е §104 в МСС 37. С измененията на Дефиницията за „същественост“ (изменения на МСС 1 и МСС 8), публикувани през октомври 2018 г., беше изменен §75. Изменен е §75 в разглеждания стандарт по отношение на реструктурирането.

Дадено решение за реструктуриране, взето от ръководството или от съвета за реструктуриране преди края на отчетния период, не поражда конструктивно задължение към края на отчетния период, освен ако преди края на отчетния период предприятието не е:

- а) започнало да изпълнява плана за реструктуриране; или
- б) обявило основните характеристики на плана за реструктуриране на засегнатите от него страни по достатъчно ясен начин, така че те да могат с основание да очакват, че предприятието ще извърши реструктурирането.

Международен счетоводен стандарт (МСС) 38 Нематериални активи е променен с РЕГЛАМЕНТ (ЕС) 2019/2075 на Комисията от 29 ноември 2019 година. Изменен е §8 от МСС 38. В настоящия стандарт са използвани следните термини със съответното посочено значение.

Международен счетоводен стандарт (МСС) 39 Финансови инструменти: признаване и оценяване е променен с РЕГЛАМЕНТ (ЕС) 2020/34 на Комисията от 15 януари 2020 година. Нов параграф е §108Ж. С публикуваната през септември 2019 г. Реформа на базовия лихвен процент, изменила МСФО 9, МСС 39 и МСФО 7, бяха добавени параграфи 102А—102Н. Новите §102А до 102В в МСС 39 са свързани с временни изключения от прилагането на специфичните изисквания за счетоводно отчитане на хеджирането. Предприятието прилага параграфи 102Г-102Н и 108Ж по отношение на всички хеджиращи взаимоотношения, които са пряко засегнати от реформата на базовия лихвен процент. Тези параграфи се прилагат само за такива хеджиращи взаимоотношения.

Нови стандарти и разяснения, които не са приложени през текущата година

Допълнително, за посочените по-долу нови стандарти, променени стандарти и приети тълкувания, които са издадени, но все още не са в сила за годишни периоди започващи на 1 януари 2020 г., ръководството е преценило, че следните не биха имали потенциален ефект за промени в счетоводната политика и финансовите отчети на дружеството.

➤ МСФО 17 Застрахователни договори. Този стандарт е изцяло нов счетоводен стандарт за всички видове застрахователни договори, вкл. за някои гаранции и финансови инструменти, като обхваща правила за признаване и оценяване, за представяне и оповестяване. Стандартът ще замени действащия до този момент стандарт за застрахователните договори – МСФО 4. Той установява нов цялостен модел за отчитането на застрахователните договори, покриващ всички релевантни счетоводни аспекти. Той не е приложим за дейността на дружеството. Одобрение има от Съвета по международни счетоводни стандарти през май 2017 г. Очаква се да влезе в сила от 01.01.2022 г., след приемане с Регламент (ЕС) на Комисията.

МСФО14 Отсрочени тарифни разлики. Целта на настоящия стандарт е да се установят изисквания за представяне във финансовите отчети на отсрочени тарифни разлики по предоставяне на клиенти с организирането на стоките или услугите на цени или тарифи, които са предмет на тарифно регулиране. Предприятието прилага този стандарт, ако първите си годишни финансови отчети, изготвени в съответствие с МСФО за период, започващ 01 януари, 2016 или след тази дата. Практически, прилагането трябва да започне с приемането с Регламент (ЕС) на Комисията.

2. Инвестиции в дъщерни и асоциирани предприятия

Инвестициите се отчитат чрез себестойностния метод, според който съучастията се отчитат по цена на придобиване, намалена с натрупаните загуби за обезценка. В отчета за доходите се отчитат приходи от инвестициите само дотолкова, доколкото се получава дял от натрупаната печалба на дружеството, в което е инвестирано, под формата на дивиденди.

2.1 Отчитане по сегменти

Стопанският сегмент представлява група активи и стопански операции, участващи в предоставянето на продукти или услуги, и изложени на рискове и ползи, различни от тези на други стопански сегменти. Географският сегмент е ангажиран в предоставянето на продукти или услуги в отделна икономическа среда и е изложен на рискове и ползи, различни от тези в други икономически среди. Дружеството не е задължено да оповестява информация по сегменти, тъй като няма издадени ценни книжа, които да се котират на фондова борса.

2.2 Сделки в чуждестранна валута

(1) Функционална валута и валута на представяне

Отделните елементи на финансовите отчети на Дружеството се оценяват във валутата на основната икономическа среда, в която предприятието извършва дейността си ("функционална валута"). Финансовите отчети са представени в български лева, която е и функционалната валута. Българският лев е с фиксиран курс към еврото от 1 януари 1999 по силата на въведения в България валутен борд.

(2) Сделки и салда

Сделките в чуждестранна валута се трансформират във функционална валута, като се прилага официалния курс за съответния ден. Печалбите и загубите от промяна във валутните курсове, възникнали в резултат на разплащания по сделки в чуждестранна валута, както и от преоценка по заключителен валутен курс на деноминирания в чуждестранна валута активи и пасиви се признават в отчета за доходите.

Значими валутни курсове:

31 декември 2020 г.

Лева

1 щатски долар се равнява на

1.59386

1 евро се равнява на

1.95583

Промените в справедливата стойност на парични ценни книжа, деноминирани в чуждестранна валута класифицирани като финансови активи на разположение за продажба, се анализират и се разделят на резултат от промени в амортизираната им стойност и от други промени в преносната им стойност. Валутни разлики, свързани с промените в амортизираната им стойност, се признават в печалбата или загубата, а другите промени в преносната стойност се признават в собствения капитал.

2.3 Имоти, машини и съоръжения (ИМС)

Всички имоти, машини и съоръжения са представени по историческа цена намалена с начислената от придобиването им амортизация и обезценка. Историческата стойност включва

разходи, които директно се отнасят към придобиването на актива.

Последващите разходи се прибавят към балансовата стойност на актива или се отчитат като отделен актив, само когато се очаква, че Дружеството ще получи бъдещи икономически изгоди свързани с употребата на този актив и когато отчетната им стойност може да бъде достоверно определена. Всички други разходи за поддръжка и ремонт се отразяват в отчета за доходите в периода, в който са извършени.

Земята не се амортизира. Амортизацията на останалите имоти, машини и съоръжения се начислява по линейния метод с цел разпределяне на разликата между балансовата стойност и остатъчната стойност върху полезния живот на активите, като се прилагат следните амортизационни норми (в проценти):

Сгради	4%
Машини и съоръжения	30%
Транспортни средства	25%
Стопански инвентар	15 %

Остатъчната стойност и полезния живот на активите се преразглеждат, и ако е необходимо, се правят съответни корекции към всяка дата на изготвяне на финансовия отчет.

Балансовата стойност на актива се намалява незабавно до възстановимата му стойност в случаите когато балансовата стойност на актива е по-голяма от неговата очаквана възстановима стойност (Прил. 2.8).

Печалбите и загубите от продажба на ИМС се определят като се сравнят приходите от продажбата с балансовата стойност и са включени в резултата от дейността.

Разходите по заеми за ИМС се отчитат като текущи разходи през периода за който се отнасят.

Стойностния праг на същественост за имотите, машините и съоръженията, приет от дружеството е 700 лв.

2.4 Инвестиционни имоти

Инвестиционните имоти най-често представляват сгради или части от сгради, които не се ползват, но се притежават от Дружеството, за да бъдат отдадени под формата на оперативен наем. Инвестиционните имоти се оценяват по цена на придобиване (себестойност). В годишния отчет се представят по историческа цена, намалена с начислената амортизация и обезценка.

Последващите разходи се прибавят към балансовата стойност на актива или се отчитат като отделен актив, само когато се очаква, че Дружеството ще получи бъдещи икономически изгоди свързани с употребата на този актив и когато отчетната им стойност може да бъде достоверно определена. Всички други разходи за поддръжка и ремонт се отразяват в отчета за доходите в периода, в който са извършени.

Амортизацията на инвестиционните имоти се начислява по линейния метод с цел разпределяне на разликата между балансовата стойност и остатъчната стойност върху полезния живот на активите, като се прилагат следната амортизационна норма (в процент):4%.

2.5 Нематериални активи

Разходи по придобиване на патенти, лицензи, софтуер и фирмени марки се отчитат като актив

по историческа стойност намалена с начислените амортизация и обезценка. Те се амортизират по линейния метод за периода на техния полезен живот, но не повече от 20 години. Амортизацията на нематериалните активи се начислява по линейния метод с цел разпределяне на разликата между балансовата стойност и остатъчната стойност върху полезния живот на активите, като се прилагат следните амортизационни норми (в проценти):

Програмни продукти - 50%;

Други нематериални активи – 15%.

Нематериалните активи не се преоценяват. Ръководството извършва годишни прегледи на подлежащите на обезценка активи и в случаите, когато балансовата стойност на актива е по-висока от неговата възстановима стойност, той се обезценява до възстановимата си стойност.

2.6 Обезценка на активите

Активи, които се амортизират, се преглеждат за наличие на обезценка, когато са налице събития или има промяна в обстоятелствата, подсказващи, че балансовата стойност на активите не е възстановима. За загуба от обезценка се признава сумата, с която балансовата стойност надхвърля възстановимата. Възстановимата стойност е по-високата от нетната продажна стойност и стойността в употреба. За да се определи стойността в употреба, активите се групират в най-малките възможни разграничими единици, генериращи парични потоци.

2.7 Финансови активи и пасиви и обезценка

Финансовите активи и финансовите пасиви са прекласифицирани при първоначалното прилагане на МСФО 9 от 01.01.2019 г.

Класификацията на финансовите активи се извършва на базата на следните две условия:

- а) бизнес модела за управление на финансовите активи на предприятието;
- б) характеристиките на договорните парични потоци на финансовия актив.

Даден финансов актив се оценява по амортизирана стойност, ако са изпълнени следните две условия:

- а) финансовият актив се държи в рамките на бизнес модел, чиято цел е активите да бъдат държани, за да се съберат договорните парични потоци; и
- б) съгласно договорните условия на финансовия актив на конкретни дати възникват парични потоци, които са единствено плащания по главница и лихва върху непогасената сума на главницата.

Амортизирана стойност на финансов актив или финансов пасив е дефиниран термин за стойността, по която са оценяват финансовите активи или финансовите пасиви при първоначалното им признаване, минус погашенията на главницата, плюс или минус натрупаната амортизация на разликата между тази първоначална стойност и стойността на падежа, изчислявана по метода на ефективната лихва, а за финансови активи - коригирана за всеки коректив за загуби. По амортизирана стойност се избират да се оценяват търговски вземания, търговски задължения, други вземания, други задължения, предоставени кредити, получени кредити, държавни ценни книжа и други активи и пасиви.

Даден финансов актив се оценява по справедлива стойност през друг всеобхватен доход, ако са изпълнени следните две условия:

- а) финансовият актив се държи в рамките на бизнес модел, чиято цел е както събиране на договорни парични потоци, така и продажби на финансови активи;
- б) съгласно договорните условия на финансовия актив на конкретни дати възникват парични потоци, които са единствено плащания по главница и лихва върху непогасената сума на главницата.

За главница се приема справедливата стойност на финансовия актив при първоначалното признаване. Лихвата обхваща възнаграждението за стойността на парите във времето, за кредитния риск, свързан със сумата на непогасената главница през определен период от време,

и за други основни рискове и разходи по кредитирането, както и марж на печалба. По справедлива стойност през друг всеобхватен доход се избират да се оценяват акции в капитала на дружества, други финансови инструменти в капитала, държавни ценни книжа, финансови инструменти-пасиви, други активи и пасиви.

Даден финансов актив се оценява по справедлива стойност през печалбата или загубата, освен ако се оценява по амортизирана стойност или по справедлива стойност през друг всеобхватен доход. При първоначалното признаване обаче предприятието може да направи неотменим избор за конкретни инвестиции в капиталови инструменти, които иначе биха били оценявани по справедлива стойност през печалбата или загубата, да представя последващите промени на справедливата стойност в друг всеобхватен доход. По справедлива стойност през печалбата или загубата се избират да се оценяват акции в капитала на дружества, други финансови инструменти в капитала, финансови инструменти-пасиви, други активи и пасиви.

Предприятието може при първоначалното признаване неотменимо да определи даден финансов актив като оценяван по справедлива стойност през печалбата или загубата, ако това ще елиминира или намали значително несъответствието в оценяването или признаването (понякога наричано „счетоводно несъответствие“), което в противен случай би произтекло от оценяването на активи или пасиви или признаване на печалбите и загубите от тях на различни бази.

За оценка на финансов актив по амортизирана стойност основното условие е активите да бъдат държани за получаване, за да се съберат договорните парични потоци. За оценка на финансов актив по справедлива стойност през друг всеобхватен доход основното условие е активите да бъдат едновременно държани за събиране на договорни парични потоци и за продажба. За оценка на финансов актив по справедлива стойност през печалбата или загубата основното условие е активите да не се оценяват по един от другите два бизнес модела, т.е. да бъдат държани за продажба като основна цел.

За правилно оценяване на финансовите активи, ръководството на предприятието е разработило бизнес модел. В бизнес модела се определят отделните видове финансови активи и принадлежността им към класификационните групи според определената цел съгласно МСФО 9. Предприятието определя конкретния състав на групите финансови активи според заложените цели в бизнес модела. Активите с поставена цел получаване на договорни парични потоци се залагат в групата „Финансови активи, отчитани по амортизирана стойност“. Активите с поставена цел получаване на договорни парични потоци и продажба на активите се залагат в групата „Финансови активи, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход“. Активите с поставена цел продажба (и евентуални други активи извън предходните две групи, ако има такива) се залагат в групата „Финансови активи, отчитани по справедлива стойност през печалбата или загубата“.

Предприятието класифицира всички финансови пасиви като оценявани впоследствие по амортизирана стойност, с изключение на:

- а) финансови пасиви по справедлива стойност през печалбата или загубата. Тези пасиви, включително деривативи, които са пасиви, се оценяват впоследствие по справедлива стойност;
- б) финансови пасиви, които произтичат от прехвърлянето на финансов актив, неотговарящо на условията за отписване, или когато се прилага подходът на продължаващото участие;
- в) договори за финансова гаранция. След първоначалното му признаване издателят на такъв договор го оценява впоследствие по по-високата от:
 - i) стойността на коректива за загуби, определена в съответствие с раздел 5.5, и
 - ii) първоначално признатата стойност минус, когато е уместно, кумулативната стойност на прихода, признат в съответствие с този стандарт;
- г) ангажименти за отпускане на заем с лихвен процент, който е по-нисък от пазарния. Издателят на такъв ангажимент го оценява впоследствие по по-високата от:
 - i) стойността на коректива за загуби, определена в съответствие с раздел 5.5, и
 - ii) първоначално признатата стойност минус, когато е уместно, кумулативната стойност на

прихода, признат в съответствие с МСФО 15;

д) условно възнаграждение, признато от купувача в бизнес комбинация, за която се прилага МСФО 3. Такова условно възнаграждение се оценява впоследствие по справедлива стойност, като промените се признават в печалбата или загубата.

Последващото оценяване на финансовите активи и на финансовите пасиви се извършва от предприятието съгласно разглеждания стандарт. След първоначалното му признаване предприятието оценява даден финансов актив по:

- а) амортизирана стойност;
- б) справедлива стойност през друг всеобхватен доход;
- в) справедлива стойност през печалбата или загубата.

Предприятието прилага изискванията за обезценка по отношение на финансовите активи, които се оценяват по амортизирана стойност, и по отношение на финансовите активи, които се оценяват по справедлива стойност през друг всеобхватен доход.

Крайните корективи за обезценка съгласно МСС 39 са равнени с началните корективи за обезценка съгласно МСФО 9, класифицирани по категории на оценяване. Няма съществена промяна в резултатите през текущата година в сравнение с предходната финансова година.

Счетоводното отчитане на обезценката е различно при групите финансови активи. При наличие на обезценка на финансови активи от групата „Финансови активи, отчитани по амортизирана стойност“, разликата до балансовата стойност се отразява в печалбата или загубата. При наличие на обезценка на финансови активи от групата „Финансови активи, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход“, разликата до балансовата стойност се отразява в другия всеобхватен доход (преоценъчният резерв).

Към всяка отчетна дата предприятието оценява коректива за загуби за финансов инструмент в размер, равен на очакваните кредитни загуби за целия срок на инструмента, ако кредитният риск на този финансов инструмент се е увеличил значително след първоначалното признаване. Целта на изискванията за обезценка е да бъдат признати очакваните кредитни загуби за целия срок на всички финансови инструменти, чийто кредитен риск се е увеличил значително след първоначалното признаване - независимо дали са оценени индивидуално или колективно - като се взема предвид цялата разумна и аргументирана информация, включително и за бъдещи периоди.

Финансов актив с кредитна обезценка е дефиниран термин за финансов актив, когато са настъпили едно или повече събития, оказващи неблагоприятно въздействие върху очакваните бъдещи парични потоци от този финансов актив. Като доказателство за кредитната обезценка на финансов актив могат да послужат наблюдавани данни за следните събития:

- а) значително финансово затруднение на емитента/издателя или на длъжника;
- б) нарушаване на договор като неизпълнение или просрочие;
- в) заемодателят/-те, по икономически или договорни причини, свързани с финансовото затруднение на заемополучателя, прави отстъпка/-и на заемополучателя, каквато/каквито заемодателят/-те не би/биха направил/-и при други обстоятелства;
- г) става вероятно, че заемополучателят ще бъде обявен в несъстоятелност или ще подлежи на друго финансово оздравяване;
- д) изчезване на активен пазар за този финансов актив заради финансови затруднения; или
- е) закупуване или първоначално създаване на финансов актив с голям отбив, който отразява понесени кредитни загуби.

Ако към отчетната дата кредитният риск на финансов инструмент не се е увеличил значително след първоначалното признаване, предприятието оценява коректив за загуби за този финансов инструмент в размер, равен на очакваните кредитни загуби за 12 месеца. Ако през предходния отчетен период е оценило коректив за загуби за финансов инструмент в размер, равен на очакваните кредитни загуби за целия срок на инструмента, но към текущата отчетна дата предприятието определя, че условията по параграф 5.5.3 вече не са изпълнени, то оценява коректив за загуби в размер, равен на очакваните кредитни загуби за 12 месеца към текущата

отчетна дата.

Очаквани кредитни загуби за 12 месеца е дефиниран термин за частта от очакваните кредитни загуби за целия срок на инструмента, която представлява очакваните кредитни загуби, които произтичат от неизпълненията по финансов инструмент, които е възможно да настъпят в рамките на 12 месеца след отчетната дата.

Кредитна загуба е дефиниран термин за разликата между всички договорни парични потоци, дължими на предприятието по договор, и всички парични потоци, които предприятието очаква да получи (т.е. целия паричен недостиг), дисконтирани с първоначалния ефективен лихвен процент (или коригирания за кредитни загуби ефективен лихвен процент за закупени или първоначално създадени финансови активи с кредитна обезценка). Предприятието оценява паричните потоци, като взема предвид всички договорни условия по финансовия инструмент (например опции за предсрочно погасяване, удължаване, кол-опции и други подобни опции) за очаквания срок на този финансов инструмент. Паричните потоци, които се вземат предвид, включват парични потоци от продажбата на държани обезпечения или други кредитни подобрения, които са неразделна част от договорните условия. Допуска се, че очакваният срок на финансовия инструмент може да бъде оценен приблизително по надежден начин. В редките случаи обаче, когато не е възможно очакваният срок на финансовия инструмент да бъде оценен приблизително по надежден начин, предприятието използва оставащия договорен срок на финансовия инструмент.

Очаквани кредитни загуби е дефиниран термин за среднопретеглената стойност на кредитните загуби, като за тегла служат съответните рискове от настъпване на неизпълнение. Очаквани кредитни загуби за целия срок на инструмента са очакваните кредитни загуби, които произтичат от всички възможни случаи на неизпълнение през очаквания срок на финансов инструмент. Коректив за загуби е корективът за очаквани кредитни загуби по финансови активи, оценявани в съответствие с изискванията на стандарта, лизингови вземания и активи по договори, натрупаната обезценка за финансови активи и провизиите за очаквани кредитни загуби по кредитни ангажименти и договори за финансова гаранция.

Предприятието признава в печалбата или загубата - като печалба или загуба от обезценка, размера на очакваните кредитни загуби (или обратно възстановяване), необходим с оглед корективът за загуби да бъде приравнен към отчетната дата на сумата, която трябва да бъде призната в съответствие с настоящия стандарт.

Към всяка отчетна дата предприятието оценява дали кредитният риск на финансов инструмент се е увеличил значително след първоначалното признаване. При оценката си предприятието отчита промяната в риска от настъпване на неизпълнение през очаквания срок на финансовия инструмент, а не промяната в размера на очакваните кредитни загуби. За да направи тази оценка, предприятието сравнява риска от настъпване на неизпълнение по финансовия инструмент към отчетната дата и към датата на първоначалното признаване и взема предвид разумната и аргументирана информация, достъпна без извършване на излишни разходи или усилия, която удостоверява значително увеличение на кредитния риск след първоначалното признаване.

Ако съществува разумна и аргументирана информация за бъдещи периоди, достъпна без извършване на излишни разходи или усилия, предприятието не може да разчита единствено на информация за просрочие, когато определя дали кредитният риск се е увеличил значително след първоначалното признаване. Когато обаче не е възможно да се осигури информация, която касае по-скоро бъдещото развитие, а не статуса по отношение на просрочието (на индивидуална или колективна основа), без извършване на излишни разходи или усилия, предприятието може да използва информация за просрочие, за да определи дали е имало значително увеличение на кредитния риск след първоначалното признаване. Независимо от начина, по който предприятието оценява значителното увеличение на кредитния риск, съществува оборима презумпция, че кредитният риск на финансов актив се е увеличил значително след първоначалното признаване, когато просрочието по договорните плащания надхвърля 30 дни.

Предприятието може да обори тази презумпция, ако разполага с разумна и аргументирана информация, достъпна без извършване на излишни разходи или усилия, която удостоверява, че кредитният риск не се е увеличил значително след първоначалното признаване, въпреки че просрочието по договорните плащания надхвърля 30 дни. Ако предприятието определи, че е налице значително увеличение на кредитния риск преди просрочието по договорните плащания да надхвърли 30 дни, оборимата презумпция не се прилага.

Ако договорните парични потоци на финансов актив са били предоговорени или модифицирани и финансовият актив не е отписан, предприятието оценява дали е настъпило значително увеличение на кредитния риск на финансовия инструмент, като съпоставя:

а) риска от настъпване на неизпълнение към отчетната дата (въз основа на модифицираните договорни условия); и

б) риска от настъпване на неизпълнение към датата на първоначалното признаване (въз основа на първоначалните, немодифицирани договорни условия).

Коригиран за кредитни загуби ефективен лихвен процент е дефиниран термин за процента, който точно дисконтира приблизително оценените бъдещи парични плащания или постъпления за очаквания срок на финансовия инструмент до амортизираната стойност на финансовия актив, който е закупен или първоначално създаден финансов актив с кредитна обезценка. При изчисляване на коригирания за кредитни загуби ефективен лихвен процент предприятието оценява приблизително очакваните парични потоци, като взема предвид всички договорни условия по финансовия актив (например опции за предсрочно погасяване, удължаване, кол-опции и други подобни опции), както и очакваните кредитни загуби. Изчисляването включва всички такси и други възнаграждения, платени или получени от контрагентите по договора, които са неразделна част от ефективния лихвен процент, разходите по сделката и всички други премии и отбиви. Предполага се, че паричните потоци и очакваният срок на групата от подобни финансови инструменти могат да се оценят приблизително по надежден начин. В редките случаи обаче, когато не е възможно паричните потоци или оставащият срок на финансовия инструмент (или групата от финансови инструменти) да се оценят приблизително по надежден начин, предприятието използва договорните парични потоци през пълния договорен срок на финансовия инструмент (или групата от финансови инструменти).

Към всяка отчетна дата предприятието признава в печалбата или загубата стойността на промяната в очакваните кредитни загуби за целия срок на инструмента като печалба или загуба от обезценка. Предприятието признава благоприятните промени в очакваните кредитни загуби за целия срок на инструмента като печалба от обезценка, дори ако очакваните кредитни загуби за целия срок на инструмента са по-малки от размера на очакваните кредитни загуби, които са били включени в приблизително оценените парични потоци при първоначалното признаване.

Предприятието винаги оценява коректив за загуби в размер, равен на очакваните кредитни загуби за целия срок на инструмента за:

а) търговски вземания или активи по договор, които произтичат от сделки, попадащи в обхвата на МСФО 15, и които:

i) не съдържат съществен компонент на финансиране (или, когато предприятието прилага практически целесъобразна мярка за договори със срок от една година или по-кратък) в съответствие с МСФО 15 ;

ii) съдържат съществен компонент на финансиране в съответствие с МСФО 15, ако предприятието е избрало като своя счетоводна политика да измерва коректив за загуби в размер, равен на очакваните кредитни загуби за целия срок на инструмента.

Тази счетоводна политика се прилага за всички подобни търговски вземания или активи по договор, но може да се прилага и отделно за търговски вземания и активи по договор;

б) лизингови вземания, които произтичат от сделки, попадащи в обхвата на МСФО 17, ако предприятието е избрало като своя счетоводна политика да измерва коректив за загуби в размер, равен на очакваните кредитни загуби за целия срок на инструмента. Тази счетоводна политика се прилага за всички лизингови вземания, но може да се прилага и отделно за

вземанията по финансов и по оперативен лизинг.

Предприятието оценява очакваните кредитни загуби по финансов инструмент така, че да бъде взета предвид:

- а) сумата, определена безпристрастно и претеглена на базата на вероятността чрез оценяване на обхвата на възможните резултати;
- б) стойността на парите във времето; и
- в) разумната и аргументирана информация, достъпна без извършване на излишни разходи или усилия към отчетната дата, за минали събития, текущи условия и прогнозираните бъдещи икономически условия.

Максималният срок, който се взема предвид при оценяването на очакваните кредитни загуби, е максималният срок на договорите (в т.ч. опции за удължаване), през който предприятието е изложено на кредитен риск, а не по-дълъг срок, дори той да съответства на стопанската практика. Някои финансови инструменти обаче включват както кредит, така и ангажимент по неусвоен кредит, като договорните права на предприятието да изисква погасяване и отмяна на ангажимента по неусвоен заем не ограничават експозицията на предприятието към кредитни загуби само за договорния срок на предизвестие. Единствено по отношение на такива финансови инструменти предприятието оценява очакваните кредитни загуби за срока, през който предприятието е изложено на кредитен риск, а очакваните кредитни загуби не могат да бъдат намалени чрез мерки за управление на кредитния риск, дори ако този срок надхвърля максималния договорен срок.

Обезценката на финансовите активи по МСФО 9 се обвързва с очакваните кредитни загуби. Ако към отчетната дата кредитният риск на финансов инструмент не се е увеличил значително след първоначалното признаване, предприятието оценява коректив за загуби за този финансов инструмент в размер, равен на очакваните кредитни загуби за 12 месеца. Предприятието признава промените в очакваните кредитни загуби за целия срок на инструмента, щом е налице значително увеличение на кредитния риск.

Няма необходимост и не са извършени промени в счетоводните политики за модифициране, преустановяване и отписване на финансовите активи. Финансовите активи на предприятието са основно търговски вземания и търговски задължения. За търговските вземания е определена политика с модел за обезценка.

Приходите от лихви за финансови активи се изчисляват по метода на ефективната лихва. Отделно се представят размера на приходите от лихви за активите с оценка по амортизирана стойност и за активите с оценка по справедлива стойност чрез друг всеобхватен доход.

Оценяването по амортизирана стойност на финансови активи се извършва съгласно изискванията на стандарта. Приходите от лихви се изчисляват чрез използването на метода на ефективната лихва. При това изчисление ефективният лихвен процент се прилага към брутната балансова стойност на финансовия актив, с изключение на:

- а) закупени или първоначално създадени финансови активи с кредитна обезценка. За тези финансови активи предприятието прилага коригирания за кредитни загуби ефективен лихвен процент към амортизираната стойност на финансовия актив при първоначалното признаване;
- б) финансови активи, които не са закупени или първоначално създадени финансови активи с кредитна обезценка, но впоследствие са станали финансови активи с кредитна обезценка. За тези финансови активи предприятието прилага ефективния лихвен процент към амортизираната стойност на финансовия актив в последващите отчетни периоди.

Метод на ефективната лихва е дефиниран термин за метода, използван при изчисляване на амортизираната стойност на финансов актив или финансов пасив и при разпределяне и признаване на лихвените приходи или лихвените разходи в печалбата или загубата през съответния период. Ефективен лихвен процент е дефиниран термин за процента, който точно дисконтира приблизително оценените бъдещи парични плащания или постъпления за очаквания срок на финансовия актив или финансовия пасив до брутната балансова стойност на финансов актив или до амортизираната стойност на финансов пасив. При изчисляване на

ефективния лихвен процент предприятието оценява приблизително очакваните парични потоци, като взема предвид всички договорни условия по финансовия инструмент (например опции за предсрочно погасяване, удължаване, кол-опции и други подобни опции), но не взема предвид очакваните кредитни загуби. Изчисляването включва всички такси и други възнаграждения, платени или получени от контрагентите по договора, които са неразделна част от ефективния лихвен процент, разходите по сделката и всички други премии или отбивки. Предполага се, че паричните потоци и очакваният срок на група от подобни финансови инструменти могат да се оценят приблизително по надежден начин. В редките случаи обаче, когато не е възможно паричните потоци или очакваният срок на финансовия инструмент (или групата от финансови инструменти) да се оценят приблизително по надежден начин, предприятието използва договорните парични потоци през пълния договорен срок на финансовия инструмент (или групата от финансови инструменти).

Разходите със загуби от обезценка на финансови активи се изчисляват по модел, съобразен с основните изисквания на стандарта. Тези разходи се представят в отделна статия към приходите и разходите. Възстановените загуби от обезценка на активите също се представят в отделна статия в отчета.

Търговските вземания се групират за целите на обезценката. Обособяват се групи за исторически анализ и изчисляване на конкретен размер на обезценка според срокове на плащания, срокове на просрочия, връзка на клиента по отношение на свързаност и други допълнителни фактори.

Предприятието няма операции, по които да се явяват експозиции от рискове по хеджирани позиции. При необходимост от такива операции е избрана счетоводна политика за неприлагане на изискванията за отчитане на хеджирането на МСФО 9.

2.8 Търговски вземания

Търговските вземания се признават първоначално по справедлива цена, а впоследствие по амортизирана стойност (като се използва метода на ефективния лихвен процент), намалена с евентуална провизия за обезценка. Провизия за обезценка се прави в случай, че съществува обективно доказателство, че Дружеството няма да бъде в състояние да събере всички дължими суми, съгласно първоначалните условия по отношение на съответния разчет. Значими финансови затруднения на задълженото лице, вероятност за обявяване в несъстоятелност и ликвидация, финансово реструктуриране или невъзможност за изплащане на дълга (повече от 30 дни) се приемат като индикатор, че търговското вземане е обезценено. Сумата на провизията е равна на разликата между балансовата стойност на вземането и сегашната стойност на очакваните бъдещи парични потоци, дисконтирани с първоначалния ефективен лихвен процент. Балансовата стойност на актива се намалява чрез използването на корективна сметка, а стойността на загубата се отразява в отчета за доходите като разходи за дейността. Когато търговско вземане е несъбираемо, то се отписва от корективна сметка на търговските вземания. Последващо възстановяване на стойността, която е отписана, се отразява в намаление на разходите за дейността в отчета за доходите.

2.9 Парични средства и парични еквиваленти

Паричните средства и парични еквиваленти включват пари в брой, пари по банкови сметки, други високо ликвидни краткосрочни инвестиции с падеж до 3 месеца, както и банкови овърдрафти. В баланса овърдрафтите се включват като краткосрочно задължение в категорията на краткосрочните заеми.

2.10 Търговски задължения

Търговските задължения се признават първоначално по справедлива цена, а в последствие по амортизирана стойност като се използва метода на ефективния лихвен процент.

2.11 Заеми

Заемите се признават първоначално по справедлива стойност, намалена с направените разходи по извършването на транзакцията. В последствие заемите се отчитат по амортизируема стойност; всяка разлика между дължимите плащания (нетирани с разходите по извършването на транзакциите) и стойността на заема се признава в отчета за доходите през периода на заема, като се използва метода на ефективната лихва.

2.12 Текущи и отсрочени данъци

Текущият данък върху дохода се изчислява на база данъчните закони в сила към датата на баланса в страната, където Дружеството генерира облагаеми доходи. Ръководството периодично преоценява позициите си, отразени в данъчните декларации, по отношение на обстоятелства, в които приложимата данъчна нормативна уредба е обект на интерпретация и отчита провизии, където е необходимо, за сумите, които се очаква да бъдат дължими като данъци.

Отсрочен данък се начислява по балансовия метод за всички временни разлики, явяващи се между данъчната основа на активите и пасивите и отчетната им стойност във финансови отчети. Ако обаче, данъчните временни разлики възникват от първоначалното признаване на актив или пасив, при което не е засегнато нито счетоводната, нито данъчната печалба (загуба) по време на транзакцията, то тази разлика не се осчетоводява. При изчисляване на отсрочените данъци се използват данъчните ставки (и нормативна уредба), действали към датата на съставяне на баланса, които се отнасят за периодите на очакваното обратно проявление на данъчните временни разлики.

Отсрочен данъчен актив се признава само в случай, че е вероятно наличието на достатъчни по размер бъдещи облагаеми печалби, срещу които тези активи да могат да бъдат използвани.

2.13 Доходи на наети лица

По линия на план за дефинирани вноски Дружеството изплаща вноски на държавно управлявани пенсионни и социалноосигурителни планове на задължителна база. След като вноските веднъж са изплатени. Дружеството няма повече задължения за плащане. Вноските се признават като разход за персонала когато станат дължими. Предплатените вноски се признават за разход за бъдещ период до размера, до който сумите ще бъдат приспаднати от бъдещи плащания или възстановени.

2.14 Провизии

Провизии за правни искове се признават когато Дружеството има сегашно правно или конструктивно задължение като резултат от минали събития; по-вероятно е да възникнат (отколкото да не възникнат) изходящи парични потоци за погасяване на задължението и когато може надеждно да се определи сумата на самото задължение. Провизии за бъдещи загуби от дейността не се признават.

Когато има няколко подобни задължения, вероятността да възникнат изходящи парични потоци за тяхното погасяване се оценява като се взема предвид целия клас от задължения.

Провизия се признава дори и в случаите, в които вероятността да възникне изходящ паричен поток за дадено задължение в класа е малка.

2.15 Лизингови договори

Дружеството като лизингодател

Лизингодателят класифицира всеки от своите лизингови договори като договор за оперативен или за финансов лизинг. Лизинговият договор се класифицира като договор за финансов лизинг, ако с него се прехвърлят по същество всички рискове и изгоди от собствеността върху основния актив, и като договор за оперативен лизинг, ако с него не се прехвърлят по същество всички рискове и изгоди от собствеността върху основния актив.

Дали даден лизингов договор е договор за финансов или за оперативен лизинг зависи от същността на сделката, а не от формата на договора. Основни критерии, които индивидуално или в комбинация водят по принцип до класифициране на лизинговия договор като договор за финансов лизинг, са например:

- а) лизинговият договор прехвърля собствеността върху основния актив на лизингополучателя към края на срока на лизинговия договор;
- б) лизингополучателят притежава опция за закупуване на основния актив на цена, която се очаква да бъде достатъчно по-ниска от справедливата стойност към датата, на която опцията може да бъде упражнена, за да бъде достатъчно сигурно към датата на въвеждане, че опцията ще бъде упражнена;
- в) срокът на лизинговия договор покрива по-голямата част от икономическия живот на основния актив дори ако правото на собственост не е прехвърлено;
- г) на датата на въвеждане настоящата стойност на лизинговите плащания се равнява по същество на най-малко цялата справедлива стойност на основния актив;
- д) основният актив има дотолкова специфичен характер, че само лизингополучателят може да го използва без съществени модификации.

Дружеството като лизингополучател

МСФО 16 Лизинг е с изцяло променена концепция. Той въвежда нови принципи за признаване, измерване и представяне на лизинга чрез налагане на нов модел с цел да осигури по-достоверно и адекватно представяне на тези сделки най-вече при лизингополучателя. При лизингополучателите водещият принцип на новия стандарт е въвеждането на еднотипен модел на счетоводно балансово третиране на лизинга – за всички лизингови договори с реална продължителност от повече от 12 месеца ще се признава актив под формата на „право на ползване”, който ще се амортизира за периода на договора, и респективно, ще се отчита финансов пасив за задължението по тези договори. Това е и съществената промяна спрямо текущата отчетна практика. За краткосрочни или на много ниска цена лизинги се допуска изключение и запазване на досегашната практика. Доколкото новият стандарт дава по-цялостна концепция, с направен от тяхна страна по-подробен анализ на условията на договорите с цел възможност да настъпят основания за рекласификация на определени лизингови сделки. Новият стандарт изисква разширяване на оповестяванията. Ръководството е направило проучване и е определило, че промените чрез новия стандарт оказват влияние върху счетоводната политика и върху стойностите и класификацията на активите, пасивите, операциите и резултатите на дружеството по отношение на част от договорите за оперативен лизинг, тъй като дружеството е лизингополучател.

За лизингов договор дружеството приема договор или част от договор, по силата на който срещу възнаграждение се прехвърля правото на ползване на даден актив (основния актив) за определен период от време. Договор за финансов лизинг е лизингов договор, при който се прехвърлят по същество всички рискове и изгоди, произтичащи от собствеността върху даден основен актив. Оперативен лизинг е лизингов договор, при който не се прехвърлят по същество всички рискове и изгоди, произтичащи от собствеността върху даден основен актив.

Лизингополучателят може да избере да не прилага изискванията за признаване на активи

с право на ползване по отношение на:

а) краткосрочни лизингови договори;

б) лизингови договори, основният актив по които е с ниска стойност, когато е нов.

Лизингът на основен актив не отговаря на условията за лизинг на актив с ниска стойност, ако естеството на актива е такова, че когато е нов, активът обикновено не е с ниска стойност. Например, лизингът на автомобили не би отговарял на условията за лизинг на активи с ниска стойност, тъй като новият автомобил обикновено не е с ниска стойност. Основни активи с ниска стойност могат да бъдат например таблетки и персонални компютри, дребни канцеларски мебели и телефонни апарати. Предприятието определя точен минимален праг в лева за активи, които няма да се третират по основния ред за признаване и отчитане, определен в стандарта – 9 000 лв. Лизингополучателят избира да не прилага изискванията и за лизинговите договори, чийто срок изтича в рамките на 12 месеца от датата на първоначалното прилагане.

За посочените в горния абзац договори лизингополучателят признава свързаните с тях лизингови плащания като разход по линейния метод за срока на лизинговия договор или на друга систематична база. Лизингополучателят прилага друга систематична база, когато тази база отразява по-точно ползите за лизингополучателя. Приема се, че основен актив с ниска стойност съществува, ако лизингополучателят може да се възползва от неговата употреба самостоятелно или заедно с други ресурси, които са лесно достъпни за лизингополучателя и не е силно зависим от други активи или е тясно свързан с тях.

В началото на договора предприятието преценява дали договорът представлява или съдържа елементи на лизинг. Даден договор представлява или съдържа елементи на лизинг, ако по силата на този договор се прехвърля срещу възнаграждение правото на контрол над използването на даден актив за определен период от време. За договор, който съдържа лизингов компонент и един или повече допълнителни лизингови или нелизингови компоненти, лизингополучателят разпределя възнаграждението по договора за всеки лизингов компонент въз основа на относителната единична цена на лизинговия компонент и съвкупната единична цена на нелизинговите компоненти. Относителната единична цена на лизинговите и нелизинговите компоненти се определя въз основа на цената, която лизингодателят или сходен доставчик би начислил на предприятието за този или подобен компонент поотделно. Ако наблюдаемата самостоятелна цена не е непосредствено достъпна, лизингополучателят прави приблизителна оценка на единичната цена, като използва в максимална степен наблюдаемите данни.

Предприятието определя срока на лизинговия договор като неотменим период на лизинга, заедно със:

а) периодите, по отношение на които съществува опция за удължаване на лизинговия договор, ако е достатъчно сигурно, че лизингополучателят ще упражни тази опция;

б) периодите, по отношение на които съществува опция за прекратяване на лизинговия договор, ако е достатъчно сигурно, че лизингополучателят ще упражни тази опция.

При оценката на това дали е достатъчно сигурно, че лизингополучателят ще упражни опцията да удължи или няма да упражни опцията да прекрати срока на лизинга, предприятието взема предвид всички факти и обстоятелства, които създават икономически стимул за лизингополучателя да упражни опцията да удължи или да не упражни опцията да прекрати срока на лизинга.

На началната дата лизингополучателят признава актива с право на ползване. На началната дата лизингополучателят признава едновременно и пасива по лизинга. На началната дата лизингополучателят оценява актива с право на ползване по цена на придобиване. Цената на придобиване на актива с право на ползване обхваща:

а) размера на първоначалната оценка на пасива по лизинга;

б) лизинговите плащания, извършени към или преди началната дата, минус получените стимули по лизинга;

в) първоначалните преки разходи, извършени от лизингополучателя (търговски комисионни, юридически хонорари и други);

г) оценка на разходите, които лизингополучателят ще направи за демонтаж и преместване на основния актив, възстановяване на обекта, на който активът е разположен, или възстановяване на основния актив в състоянието, изисквано съгласно реда и условията на лизинговия договор, освен ако тези разходи са направени за производството на материални запаси. Задължението за тези разходи се поема от лизингополучателя към началната дата или, вследствие използването на основния актив, през определен период.

На началната дата лизингополучателят оценява пасива по лизинга по настоящата стойност на лизинговите плащания, които не са изплатени към тази дата. Лизинговите плащания се дисконтират с лихвения процент, заложен в лизинговия договор, ако този процент може да бъде непосредствено определен. Ако този процент не може да бъде непосредствено определен, лизингополучателят използва диференциалния лихвен процент на лизингополучателя. На началната дата лизинговите плащания, включени в оценката на пасива по лизинга, обхващат следните плащания за правото на ползване на основния актив по време на срока на лизинговия договор, които не са платени към началната дата:

- а) фиксирани плащания минус подлежащите на получаване стимули по лизинга;
- б) променливи лизингови плащания, зависещи от индекс или процент, които са оценени според стойността на индекса или процента към началната дата;
- в) суми, които се очаква да бъдат дължими от лизингополучателя по гаранциите за остатъчна стойност;
- г) цената на упражняване на опция за покупка, ако е достатъчно сигурно, че лизингополучателят ще упражни тази опция;
- д) плащания на санкции за прекратяване на лизинговия договор, ако в срока на лизинговия договор е отразено упражняването на опция за прекратяването на договора от страна на лизингополучателя.

Когато прилага модела на цената на придобиване, лизингополучателят оценява актива с право на ползване по цена на придобиване:

- а) минус всички натрупани амортизации и всички натрупани загуби от обезценка;
- б) коригиран спрямо всяка преоценка на пасива по лизинга.

Лизингополучателят прилага изискванията за амортизация в МСС 16 Имоти, машини и съоръжения, когато амортизира актив с право на ползване. Ако собствеността върху актива се прехвърля на лизингополучателя по силата на лизинговия договор до края на срока на този договор или ако в разходите за актива с право на ползване е отразено упражняването на опция за закупуване от лизингополучателя, последният амортизира актива с право на ползване от началната дата до края на полезния живот на основния актив. В противен случай лизингополучателят амортизира актива с право на ползване от началната дата до края на полезния живот на актива с право на ползване или до изтичането на срока на лизинговия договор, което от двете настъпи по-рано. Лизингополучателят прилага МСС 36 Обезценка на активи, за да определи дали активът с право на ползване е обезценен и да отчете всички установени загуби от обезценка.

Ако основният актив при договор за лизинг отговаря на дефиницията за инвестиционен имот, дружеството прилага МСС 40 за отчитане на актива с право на ползване. Една и съща политика за последваща оценка се прилага по отношение на собствените и по отношение на наетите инвестиционни имоти. Не е задължителна една и съща политика за последваща оценка по отношение на собствените и по отношение на наетите имоти, машини и съоръжения. Дружеството прилага модела на цената на придобиване за земи и сгради, които класифицира като активи с право на ползване, за разлика от собствените земи и сгради, за които се прилага модела на преоценената стойност.

След началната дата лизингополучателят преоценява пасива по лизинга, за да отрази промените в лизинговите плащания. Лизингополучателят признава сумата на преоценката на пасива по лизинга като корекция на актива с право на ползване. Ако обаче балансовата стойност на актива с право на ползване е намалена до нула и има по-нататъшно намаляване в оценката на

пасива по лизинга, лизингополучателят признава остатъчна сума на преоценката в печалбата или загубата.

Лизингополучателят преоценява пасива по лизинга, като дисконтира коригираните лизингови плащания с коригиран дисконтов процент в следните случаи:

- а) има промяна в срока на лизинговия договор. Лизингополучателят определя коригираните лизингови плащания въз основа на коригирания срок на лизинговия договор;
- б) има промяна в оценката на опция за закупуване на основния актив, направена съобразно събитията и обстоятелствата във връзка с опция за закупуване. Лизингополучателят определя коригираните лизингови плащания, за да бъде отразена промяната в сумите, дължими съгласно опцията за закупуване.

Лизингополучателят отчита изменението на лизинговия договор като отделен лизинг, ако едновременно:

- а) изменението увеличава обхвата на лизинговия договор, като добавя правото на ползване на един или повече основни активи;
- б) възнаграждението по лизинговия договор се увеличава със сума, съизмерима със самостоятелната цена за увеличението в обхвата и евентуални корекции на тази цена за отразяване на обстоятелствата по конкретния договор.

Втори вариант е изменението в лизинговия договор да не е отчетено като отделен лизинг към датата на влизане в сила на изменението. В този случай лизингополучателят:

- а) разпределя възнаграждението в променения договор;
- б) определя срока на измененния лизингов договор;
- в) преоценява пасива по лизинга, като дисконтира коригираните лизингови плащания с коригиран дисконтов процент.

Ако изменение в лизингов договор не е отчетено като отделен лизинг, лизингополучателят отчита преоценката на пасива по лизинга като:

- а) намалява балансовата стойност на актива с право на ползване, за да отрази частичното или пълно прекратяване на лизинговия договор, за изменения на лизинговия договор, намаляващи неговия обхват. Лизингополучателят признава в печалбата или загубата всички доходи или загуби, свързани с частичното или пълното прекратяване на лизинговия договор;
- б) извършва съответните корекции на актива с право на ползване за всички други изменения на лизинговия договор.

Предприятието не прилага настоящия стандарт със задна дата по пълния ретроспективен метод в съответствие с МСС 8 Счетоводна политика, промени в счетоводните приблизителни оценки и грешки, с изчисляване на кумулативен ефект към 01.01.2018 г. Приложеният метод за преход е модифицираният ретроспективен метод, използван съгласно възможностите за избор в стандарта. Този метод се прилага само за договори, които не са изпълнени към 01.01.2019 г., датата на първоначалното прилагане на стандарта. Признава се кумулативния ефект от първоначалното прилагане на този стандарт в корекция на салдото на неразпределената печалба в началото на годишния отчетен период, т.е. към 01.01.2019 г. По този метод не се извършват корекции на предходния сравнителен период в годишния финансов отчет.

2.16 Признаване на приходите и разходите

Счетоводните политики, специфични за предприятието, са разработени съгласно принципите на МСФО 15 относно основните приходни потоци на предприятието. При прилагане на стандарта предприятието анализира следните етапи:

1. Идентифициране на договора с клиент.
2. Идентифициране на отделните задължения за изпълнение в договора с клиент.
3. Определяне на цената на сделката в договора с клиент.
4. При необходимост разпределяне на цената на сделката към отделните задължения за

изпълнение в договора с клиент.

5. Признаване на приход, включително при удовлетворяване на всяко отделно задължение в договора с клиент.

Предприятието отчита договор с клиент, който е в обхвата на настоящия стандарт, единствено когато са изпълнени всички от следните критерии:

а) страните по договора са одобрили договора (в писмен вид, устно или в съответствие с други обичайни търговски практики) и са решени да изпълняват съответните си задължения;

б) предприятието може да идентифицира правата на всяка от страните по отношение на стоките или услугите, които се прехвърлят;

в) предприятието може да идентифицира условията на плащане за стоките или услугите, които трябва да бъдат прехвърлени;

г) договорът има търговска същност (т.е. в резултат от договора се очаква да се променят рискът, времевите параметри или размерът на бъдещите парични потоци на предприятието); както и

д) има вероятност предприятието да получи възнаграждението, на което то има право в замяна на стоките или услугите, които ще бъдат прехвърлени на клиента. При оценяването на вероятността възнаграждението да бъде получено, предприятието взема предвид само способността и намерението на клиента да заплати размера на възнаграждението в изисквания срок. Размерът на възнаграждението, на което предприятието ще има право, може да бъде по-нисък от цената, посочена в договора, ако възнаграждението е променливо, тъй като предприятието може да предложи на клиента ценова отстъпка.

Предприятието не прилага настоящия стандарт със задна дата по пълния ретроспективен метод в съответствие с МСС 8 Счетоводна политика, промени в счетоводните приблизителни оценки и грешки, с изчисляване на кумулативен ефект към 01.01.2017 г. Приложеният метод за преход е модифицираният ретроспективен метод, използван съгласно параграф В36 на стандарта. Този метод се прилага само за договори, които не са изпълнени към 01.01.2018 г., датата на първоначалното прилагане на стандарта. Признава се кумулативния ефект от първоначалното прилагане на този стандарт в корекция на салдото на неразпределената печалба в началото на годишния отчетен период, т.е. към 01.01.2018 г. По този метод не се извършват корекции на предходния сравнителен период в годишния финансов отчет.

Допълнителни оповестявания за размера на въздействието, което прилагането на МСФО 15 оказва в настоящия отчетен период върху всяка отделна статия на финансовия отчет спрямо изискванията, прилагани до момента, както и обяснение на причините за съществени промени са представени по-долу:

Няма съществени промени при признаване на приходите през текущата финансова година в сравнение с прилаганата през предходната финансова година счетоводна политика.

Предприятието признава приходите, когато (или като) предприятието удовлетвори задължението за изпълнение, като прехвърли обещаната стока или услуга (т.е. актив) на клиента. Даден актив е прехвърлен, когато (или като) клиентът получи контрол върху този актив.

Идентифицирането и удовлетворяването на задълженията за изпълнение водят до прилагане на метод за признаване на прихода в определен момент от времето. Не се прилага метод за признаване на прихода в течение на времето. Запазват се използваните методи за признаване на прихода в сравнение с предходната финансова година. При необходимост от прилагане на метод за признаване на прихода в течение на времето се изчисляват приблизителни суми за оценка на евентуални гаранции, услуги по поддръжката, предварително заплатени такси и предпроизводствени разходи.

Само при необходимост се използват подходящи методи за приблизително оценяване на единичната продажна цена на стока или услуга, които включват, но не се ограничават до, следното:

а) подход на коригираната пазарна оценка - предприятието би могло да направи оценка на

пазара, на който продава стоките или услугите си, и да изчисли приблизително цената, която клиентът на този пазар би бил готов да плати за стоките или услугите. Този подход може също да включва позоваване на цени за подобни стоки или услуги, предлагани от конкурентите на предприятието, и коригиране на тези цени, както е необходимо, за да отразяват разходите и маржовете на предприятието;

б) подход на очаквани разходи плюс марж - предприятието би могло да прогнозира очакваните си разходи, свързани с удовлетворяване на задължението за изпълнение, и след това да прибави подходящ марж за тази стока или услуга;

в) остатъчен подход - предприятието може да оцени приблизително единичната продажна цена, като се позове на общата цена на сделката минус сбора от наблюдавани единични продажни цени на други обещани в договора стоки или услуги.

При оценка на задълженията за изпълнение за удовлетворяване с времето, приходите се признават при положението, че дейността на предприятието не създава актив с алтернативна употреба за предприятието и то разполага с гарантирано право на плащане за дейността, извършена към съответната дата.

Ако задължение за изпълнение не е удовлетворено с течение на времето, предприятието удовлетворява задължението към определен момент във времето. За да се определи моментът, в който даден клиент получава контрол върху обещания актив и предприятието удовлетворява задължението за изпълнение, предприятието взема предвид изискванията относно контрола. В допълнение, предприятието взема предвид признаци за прехвърлянето на контрола, които включват, но не се ограничават до следното:

а) предприятието има съществуващо право на плащане за актива - ако клиентът е понастоящем задължен да заплати за актива, това може да означава, че в замяна клиентът е получил възможността да ръководи използването и да получава по същество всички останали ползи от актива;

б) клиентът има законното право на собственост върху актива - законното право на собственост може да показва коя страна по договора може да ръководи използването и да получава по същество всички останали ползи от актива или да ограничи достъпа на други предприятия до тези ползи. Следователно прехвърлянето на законното право на собственост върху актив може да означава, че клиентът е получил контрол върху актива. Ако предприятието запазва законното право на собственост само като защита срещу неплащане от страна на клиента, тези права на предприятието не възпрепятстват клиента да получи контрол върху актива;

в) предприятието е прехвърлило физическото владение върху актива - физическото владение на клиента върху актива може да показва, че клиентът има способността да ръководи използването и да получава по същество всички останали ползи от актива или да ограничи достъпа на други предприятия до тези ползи. Въпреки това физическо владение може и да не съвпада с контрола върху даден актив. Например, в някои споразумения за обратно изкупуване и договори за консигнация, клиентът или получателят може да влезат във физическо владение върху актива, който предприятието контролира. И обратно, в някои договорености за фактуриране и задържане, предприятието може да запази физическото владение върху актив, който се контролира от клиента. Примери са споразумения за обратно изкупуване, споразумения за консигнация и договорености за фактуриране и задържане;

г) клиентът носи значителните рискове и ползи от собствеността върху актива - прехвърлянето към клиента на значителните рискове и ползи от собствеността върху актива може да показва, че той е получил възможността да ръководи използването и да получава по същество всички останали ползи от актива. Въпреки това при извършването на оценка на рисковете и ползите от собствеността върху обещания актив, предприятието изключва всякакви рискове, които пораждат отделно задължение за изпълнение в допълнение към задължението за изпълнение, свързано с прехвърлянето на актива. Например, предприятието може да е прехвърлило контрола върху актива на клиента, но все още да не е удовлетворило

допълнителното задължение за изпълнение, свързано с предоставянето на услуги по поддръжката във връзка с прехвърления актив;

д) клиентът е приел актива - приемането на актива от клиента може да показва, че той е получил възможността да ръководи използването и да получава по същество всички останали ползи от актива.

Предприятието признава приходите при прехвърляне на контрола, като е в ролята на принципал, тъй като притежава контрола върху стоките и услугите, преди да ги прехвърли към клиента. Съгласно договорните споразумения с клиентите предприятието не се явява агент при продажбата.

При определяне на цената на сделката предприятието коригира обещания размер на възнаграждението за въздействието на стойността на парите във времето, ако моментът на плащане, договорен (пряко или косвено) от страните по договора, по-рано за клиента или предприятието значителна полза от финансирането на прехвърлянето на стоките или услугите към клиента. При тези обстоятелства договорът съдържа значителен компонент на финансиране. Значителен компонент на финансиране може да съществува независимо от това дали обещаното финансиране е изрично посочено в договора, или се подразбира от условията за плащане, договорени от страните по договора. В обичайната дейност на предприятието няма значителен компонент на финансиране в договорите с клиенти.

При определяне на цената на сделката предприятието взема предвид условията на договора и обичайните си търговски практики. Цената на сделката е размерът на възнаграждението, на който предприятието очаква да има право в замяна на прехвърлянето на клиента на обещаните стоки или услуги, с изключение на сумите, събрани от името на трети страни (например данък върху продажбите). Обещаното в договора с клиента възнаграждение може да включва фиксирани суми, променливи суми, или и двете.

Естеството, времевите показатели и размерът на възнаграждението, обещано от клиента, влияят на приблизителната цена на сделката. При определяне на цената на сделката предприятието взема предвид въздействието на всички от следните:

- а) променливото възнаграждение;
- б) оценки на променливото възнаграждение, съдържащи ограничения;
- в) съществуването на значителен компонент на финансиране в договора;
- г) непарично възнаграждение; както и
- д) възнаграждение, дължимо на клиент.

Няма необходимост от разпределение на цената на транзакцията към отделните задължения за изпълнение. При евентуална необходимост от това се прилагат относителни самостоятелни продажни цени. В краен случай се прилага метод за приблизително оценяване на база на използването на наблюдаеми входящи данни.

Активите по договори с клиенти отразяват вземанията по признати приходи от продажби. През отчетния период са получени парични средства в резултат на погасяване на вземания по продадени продукция, стоки и услуги с прехвърляне на контрол. Пасивите по договори с клиенти отразяват задълженията по получени аванси за бъдещи продажби. През отчетния период са признати като приходи и в текущия резултат получените аванси за продадени продукция, стоки и услуги с прехвърляне на контрол. Към края на финансовата година активите по договори с клиенти са коригирани с подходящ модел на очакваната кредитна загуба по МСФО 9.

Оповестяването на приходите по категории отразява характера, времевите параметри и несигурността на приходите и паричните потоци, като води до разбиране на главните фактори. Същото важи за оповестяване на очакваната кредитна загуба. Основните оповестявания са представени по-нататък в приложенията.

Приходите включват справедливата цена на продадените стоки и услуги, нетно от данъци върху добавената стойност и предоставени отстъпки.

Разходите се признават в момента на тяхното възникване на база на документална

обоснованост. Спазват се принципите на текущо начисляване и съпоставимост с приходите. Разходите за бъдещи периоди се отлагат за признаване като текущ разход за периода, през който договорите, за които се отнасят, се изпълняват. Стопанската изгода на разсрочените разходи е обвързана със следващ отчетен период.

2.17 Основен капитал и резерви

Дяловете на собствениците се класифицират като капитал.
Резервите се създават по решение на собствениците от неразпределена печалба.

2.18 Разпределение на дивиденди

Разпределението на дивиденди на акционерите на Дружеството се признава като задължение във финансовите отчети в периода, в който е одобрено.

3 Управление на финансовия риск

3.1 Фактори, определящи финансовия риск

Осъществявайки дейността си, Дружеството е изложено на многообразни финансови рискове: пазарен риск (включващ валутен риск, риск от промяна в справедливата стойност на финансовите инструменти под влияние на пазарните лихвени нива и ценови риск), кредитен риск, ликвиден риск и риск от промяна на бъдещите парични потоци в резултат на промяна в пазарните лихвени нива. Програмата на Дружеството за цялостно управление на риска е съсредоточена върху непредвидимостта на финансовите пазари и има за цел да намали евентуалните неблагоприятни ефекти върху финансовия резултат на Дружеството. Дружеството не използва деривативни финансови инструменти, за да хеджира определени рискови експозиции.

(а) Пазарен риск

(i) Валутно-курсев риск

Дружеството не е изложено на съществен риск, свързан с валутните курсове, тъй като повечето от неговите активи, пасиви и сделки са деноминирани в български лева или евро, и левът е вързан за еврото, според правилата на Валутния съвет. Извършва се редовен контрол върху елементите на баланса с цел минимизиране излагането на валутно-курсев риск. Основните рискове възникват при деноминиранияте в щатски долари правителствени облигации.

(ii) Ценови риск

Дружеството е изложено на риск от промяна на цената на капиталовите ценни книжа поради държаните от Дружеството инвестиции, класифицирани в баланса като финансови активи, държани за продажба, както и финансови активи, държани за търгуване. Дружеството не е изложено на риск от промяна в цените на услугите. За целите на управлението на ценовия риск, произтичащ от инвестиции в капиталови ценни книжа, Дружеството разнообразява своите продукти.

Нетната печалба за годината се влияе от печалби/загуби от капиталови ценни книжа, класифицирани по справедлива стойност в печалбата или загубата.

(iii) Риск от промени в паричните потоци и справедливите стойности в резултат на промяна на лихвените нива

Лихвоносните активи на Дружеството са с фиксирани и плаващи лихвени проценти. Заеми с

променлив лихвен процент излага Дружеството на лихвен риск от промени на бъдещите парични потоци, а заемите с фиксиран лихвен процент – на лихвен риск от промяна на справедливата стойност. Политиката на Дружеството е да предоставя заеми основно на плаващи лихвсни проценти. Към 31 декември на текущата и на предходната година Дружеството не притежава лихвоносни активи, отчитани по справедлива цена, и съответно не е изложено на риск от промяна на справедливата стойност.

(б) Кредитен риск

В Дружеството няма значителна концентрация на кредитен риск. Дружеството е установило политики, подsigуряващи извършването на продажби на клиенти и предоставяне на заеми на лица с подходяща кредитна история. Кредитеният риск произлиза основно от пари и парични еквиваленти и депозити в банки и други финансови институции, също както и от предоставени заеми. За банки и други финансови институции, се приемат само институции с висок кредитен рейтинг. Дружеството предоставя заеми основно на свързани лица, като се изискват и съответните обезпечения – записи на заповед и/или ипотeki на недвижими имоти в зависимост от взаимоотношенията на Дружеството с лицата. . Ръководството не очаква загуби, в следствие на неизпълнение на задълженията на своите контрагенти.

Кредитно качество на финансовите активи:

Всички финансови активи, които не са нито просрочени, нито са обезценени с контрагенти, които нямат външен кредитен рейтинг и нямат неизпълнение за минали периоди. Те са както следва:

	Към 31 декември	
	2020	2019
Търговски вземания (Приложение 8)	2 884	123
Парични средства в банки (Приложение 9)	21	18
	2 905	141

(в) Ликвиден риск

Предпазливото управление на ликвидния риск предполага поддържане на достатъчно количество парични средства и ликвидни ценни книжа, както и възможности за допълнително финансиране с кредити и за закриване на пазарни позиции. Поради динамичната природа на основните типове бизнес, Финансовия отдел на Дружеството има за цел да постигне гъвкавост във финансирането, като поддържа достатъчно неизползвани разрешени кредитни линии.

Таблицата по-долу анализира финансовите пасиви на Дружеството в съответните падежни групи на базата на оставащият период от счетоводния баланс към падежната дата на договора. Оповестените в таблицата суми са договорните недисконтирани парични потоци.

	По-малко от 1 година	Повече от 1 година
Към 31 декември 2020		
Задължения по оперативен лизинг (Приложение 12)	113	406
Търговски и други задължения (Приложение 11)	3 033	65
Към 31 декември 2019		
Задължения по оперативен лизинг (Приложение 12)	6	6
Търговски и други задължения (Приложение 11)	295	45

3.2 Управление на капиталовия риск

Целите на Дружеството при управление на капитала са да защитят способността на Дружеството да продължат като действащо предприятие.

От гледна точка на неконсолидирания финансов отчет, следните позиции се наблюдават и могат да се променят в резултат на управлението на капитала:

	Към 31 декември	
	2020	2019
Собствен капитал	-187	-151
Заеми и лизинг	-	-
Пари и парични еквиваленти (Прил. 9)	21	18

4 Значими счетоводни приблизителни оценки и преценки

Приблизителните оценки и преценки са базирани на натрупан опит и други фактори, включително очаквания за бъдещи събития при наличните обстоятелства. Достоверността на приблизителните оценки и преценки се преразглежда редовно. Дружеството извършва приблизителни оценки и преценки за целите на счетоводното отчитане и оповестяване, които могат да се различават от фактическите резултати

(а) Данъци върху дохода

Дружеството е данъчен субект, попадащ под юрисдикцията на данъчната администрация. Значателна преценка е необходимо да бъде направена за определянето на данъчната провизия. Съществено множество операции и изчисления, за които окончателно определения данък е неутрален нормалния ход на дейността. Дружеството признава пасиви за очаквани данъчни задължения в своята преценка на ръководството. Когато окончателния данъчен резултат е различен от първоначалните отчетени суми, тези разлики ще имат влияние върху краткосрочния данък и провизията за временни данъчни разлики в периода на данъчните ревизии.

При определяне на данъците върху дохода се спазват изискванията на МСС 12 Данъци върху д

(б) Справедлива стойност на финансови инструменти

Справедливите цени на котираните инвестиции на активни пазари са базирани на текущите пазарни цени. Ако няма активен пазар за финансов инструмент, Дружеството установява справедливите цени като използва оценъчни модели. Това включва използване на последни сделки, извършени на справедливи цени, дисконтирани парични потоци, модели за оценки на опции, и други модели използвани от пазарните участници. Моделите за оценка отразяват текущите пазарни условия на датата на оценката, които може и да не са представителни за пазарните условия преди и след тази дата. При баланса ръководството прегледа неговите модели за да подсили, че те подхождат от текущите пазарни условия, включително относителната ликвидност на пазара и кредитния спред

Поради промените на финансовите пазари в последно време справедливата цена на финансови инструменти може значително да се промени през следващия финансов период.

При определяне на справедливата стойност на финансовите инструменти се спазват изискванията на МСФО 13 Оценяване по справедлива стойност.

(в) Обезценки на вземания

При извършване на обезценки на вземанията ръководството на Дружеството оценява разликата в периода на очакваните бъдещи парични потоци свързани с вземанията въз основа на своя оценка сходни по характер вземания, като взема под внимание и текущите обстоятелства за вземанията

преглеждани за обезценка.

При определяне на кредитния риск на вземанията и другите финансови инструменти се спазват изискванията на МСФО 9 Финансови инструменти.

(г) провизии за обезщетения при пенсиониране на персонала

Към датата на всеки годишен финансов отчет дружеството назначава сертифицирани актюери, които издават доклад с техните изчисления относно дългосрочните му задължения към персонала за обезщетения при пенсиониране. За целта те прилагат кредитния метод на прогнозните единици. Сегашната стойност на задължението по дефинираните доходи се изчислява чрез дисконтиране на бъдещите парични потоци, които се очаква да бъдат изплатени в рамките на матуритета на това задължение и при използването на лихвените равнища на държавни дългосрочни облигации с подобен срок, котиращи в България, където функционира и самото дружество.

При определяне на задълженията към персонала за обезщетения при пенсиониране се спазват изискванията на Международен счетоводен стандарт (МСС) 19 – Доходи на наетите лица.

(д) провизии за компенсируеми отпуски на персонала

Международен счетоводен стандарт (МСС) 19 – Доходи на наетите лица третира това изискване като дългосрочно задължение на работодателя за изплащане на дефинирани доходи при ползване на платен отпуск и изисква прилагането на точни подходящи методи за изчисляване на задължението на работодателя. Стандартът изисква да бъде определена сегашната стойност на бъдещите задължения на работодателя за изплащане на дефинирани доходи.

Изчисленията се извършват индивидуално за всички служители, наети на трудов договор при работодателя на базата на неизползваните дни от компенсируемите отпуски и актуалната стойност на сумата за възнаграждения и осигуровки за работодателя. Осигуровките се формират на база приетите от държавата нормативи за следващата година.

5 Имоти, машини и съоръжения

	Земя и сгради	Машини и съоръжения	Разходи за придобиване	Стопански инвентар	Общо
01 януари 2019 г.					
Отчетна (преоценена) стойност		5	47	10	62
Натрупана амортизация		(5)	-	(10)	(15)
Балансова стойност		-	47	-	47
Към 01 януари 2019 г.					
Балансова стойност в началото на периода			47		
Новопридобити					
Отписани					
Преоценка					
Разход за амортизация					
Балансова стойност в края на периода		0	47	0	47
На 31 декември 2019 г.					
Отчетна (преоценена) стойност		5	47	10	62
Натрупана амортизация		(5)	-	(10)	(15)
Балансова стойност		-	47	-	47
01 януари 2020 г.					
Отчетна (преоценена) стойност		5	47	10	62
Натрупана амортизация		(5)	-	(10)	(15)

Балансова стойност	-	47	-	47
Към 01 януари 2020 г.				
Балансова стойност в началото на периода		47		47
Новопридобити				
Отписани		(47)		(47)
Преоценка				
Разход за амортизация				
Балансова стойност в края на периода	-	-	-	-
На 31 декември 2020 г.				
Отчетна (преоценена) стойност	5		10	15
Натрупана амортизация	(5)		(10)	(15)
Балансова стойност	-		-	-

Имотите, машините и съоръженията са представени по балансова стойност, която не се различава от тяхната справедлива стойност.

6 Активи с право на ползване

	2020	2019
1 януари		
Отчетна стойност	18	-
Натрупана амортизация	(6)	(-)
Балансова стойност	12	0
Към 31 декември		
Балансова стойност в началото на периода	0	0
Новопридобити	513	18
Разход за амортизация	(6)	(6)
Балансова стойност в края на периода	519	12
На 31 декември		
Отчетна стойност	531	18
Натрупана амортизация	(12)	(6)
Балансова стойност	519	12

Активите с право на ползване са представени по балансова стойност, която не се различава от тяхната справедлива стойност.

Активите с право на ползване по договори за оперативен лизинг са включени в следните групи със стойности към 31.12.2020 г.:

Група активи	Отчетна стойност хил.лв.	Амортизация хил.лв.	Балансова стойност хил.лв.
Сгради	18	12	6
Машини и оборудване	513	-	513
Общо	531	12	519

Активите с право на ползване по договори за оперативен лизинг са включени в следните групи със стойности към 31.12.2019 г.:

Група активи	Отчетна стойност хил.лв.	Амортизация хил.лв.	Балансова стойност хил.лв.
Сгради	18	6	12
Машини и оборудване	-	-	-
Общо	18	6	12

7 Нематериални активи

	2020	2019
1 януари		
Отчетна стойност	37	37
Натрупана амортизация	(37)	(37)
Балансова стойност	-	-
Към 31 декември		
Балансова стойност в началото на периода	-	-
Новопридобити	6	-
Разход за амортизация	-	-
Балансова стойност в края на периода	6	-
На 31 декември		
Отчетна стойност	43	37
Натрупана амортизация	(37)	(37)
Балансова стойност	6	-
Нематериалните активи са представени по балансова стойност, която не се различава от тяхната справедлива стойност.		

8 Търговски и други вземания

	Към 31 декември	
	2020	2019
Търговски вземания	-	-
Вземания от свързани лица (Приложение 15)	1 632	29
Вземания по гаранции с подизпълнители	1 254	94
Разходи за бъдещи периоди	-	-
Други вземания	-	-
Обезценки	(2)	-
Общо търговски и други вземания	2 884	123

Балансовата стойност на търговските и други вземания на Дружеството е деноминирана в следните валути:

	Към 31 декември	
	2020	2019
Български лев	2 884	123
Евро	-	-
	2 884	123

Максималната експозиция на кредитен риск към отчетната дата е балансовата стойност на всеки клас вземания, описани по – горе. Дружеството няма обезпечения за вземанията.

Всички салда са деноминирани в лева.

Дружеството прилага опростения подход на МСФО 9 за измерване на очаквани кредитни загуби по търговските вземания, като признава очаквани загуби за целия срок на инструмента за всички търговски вземания. На тази база е определен корективът за обезценка на вземанията.

Дружеството не притежава финансови активи, оценявани в категорията „Финансови активи по справедлива стойност в печалбата или загубата“ и в категорията „Финансови активи по справедлива стойност чрез друг всеобхватен доход“ по реда на МСФО 9 през 2020 г.

Финансови активи по МСФО 9

<i>Финансови активи, оценени по амортизирана стойност:</i>	2020	2019
Вземания от клиенти по отчетна стойност	1 632	29
Обезценка за кредитен риск на вземания от клиенти	(2)	-
Други вземания	1 254	24
Общо	2 884	123

9 Парични средства и еквиваленти

	Към 31 декември	
	2020	2019
Каса в лева и чуждестранна валута	20	
Банкови сметки в лева и чуждестранна валута	1	18
Банкови депозити		
Общо парични средства:	21	18

Балансовите стойности на паричните средства и еквиваленти на Дружеството са деноминирани в следните валути:

Български лев	21	18
Евро	-	-
Долари на САЩ	-	-
	21	18

Паричните средства са оценени по годишна оценка по номинална стойност на лева.

10 Задължения по оперативен лизинг

	Към 31 декември	
	2020	2019
Нетекущи задължения по лизинг-наем	406	6
Текущи задължения по лизинг-наем	113	6
Други		
Общо задължения по оперативен лизинг:	519	12

Дружеството има сключени договори за оперативен лизинг от 2019 г. и от 2020 г. Срокът на договорите е до 2025 г. Прилаганият дисконтиращ лихвен процент е 2%.

11	Търговски и други задължения	Към 31 декември	
		2020	2019
	Задължения към доставчици	1635	70
	Задължения към персонала за пенсиониране	65	45
	Данъци и социално осигуряване	77	58
	Задължения към персонала с текущ характер	120	78
	Други краткосрочни задължения	1201	89
	Общо търговски и други задължения:	3 098	340

Всички търговски и други задължения са деноминирани в лева. По нетекущите и текущите задължения няма предявени искиове за неустойки и лихви за просрочие за съществени суми. Ръководството на дружеството счита, че няма необходимост от начисляване на провизии във връзка с претенции или поети ангажименти за лихви, неустойки и други плащания по задълженията.

Провизиите за поети задължения са свързани с обезщетения при пенсиониране на персонала. Начислени са съгласно оценка в Доклад на лицензиран актюер към 31.12.2020 г.

Търговските и другите задължения са класифицирани по МСФО 9 в категорията „Финансови пасиви по амортизирана стойност“ без промени в балансовите стойности.

Дружеството не притежава финансови пасиви, оценявани в категорията „Финансови пасиви по справедлива стойност в печалбата или загубата“ по реда на МСФО 9 през 2020 г.

12	Приходи	Към 31 декември	
		2020	2019
	Продажби на стоки	-	-
	Приходи от охранителна дейност	967	828
	Приходи от стротелна дейност	14 056	1 979
	Други доходи	25	15
	Общо	15 048	2 822

Приходите се оценяват по справедливата стойност на полученото или подлежащо на получаване плащане или възнаграждение, като се измерват по номинална стойност на лева.

Продажбите на услугите се извършват на територията на България. Клиенти са български дружества. Предприятието извършва всички продажби пряко като принципал, без да използва услуги от агенти. С всички клиенти се сключват търговски договори със срокове до 1 година и над 1 година за услуги, в зависимост от същността на сделките и договорените условия. Прехвърлянето на услугите се извършва след предаване на еднократна услуга, периодично или ежемесечно след предаване на етап от услугите за ползване и съгласно условията на сключения договор.

13	Разходи за дейността	Към 31 декември	
		2020	2019
	Разходи за обезценка на финансови активи	2	-
	Материали	1	7
	Външни услуги	13 532	1 849
	Разходи за заплати	1 249	824
	Разходи за социално осигуряване	224	151
	Разходи за амортизация (Прил. 6, 7)	6	6
	Други	61	2
	Общо	15 075	2 839

Разходите са признати на база на очакване за намаляване икономическа изгода за дружеството и надеждно измерване по номинална стойност на лева. Начисляването на разходите е свързано с принципа на съпоставимост с приходите, за които се отнасят. Основният дял от разходите за дейността са от разходи за външни услуги от дружества-подизпълнители съгласно сключени договори.

14	Финансови приходи и разходи	Към 31 декември	
		2020	2019
14.1	Финансови приходи		
	Приходи от лихви		
	Приходи от дивиденди		
	Приходи от преоценка на инвестиционни имоти		
	Приходи от преоценка на инвестиции		
	Други финансови приходи		
	Общо	-	-
14.2	Финансови разходи	2020	2019
	Разходи за лихви		
	Валутно-курсови разлики от финансови активи, държани до падеж		
	Разходи от преоценка на инвестиции по справедлива стойност в печалбите и загубите		
	Други финансови разходи (банкови такси)	1	1
	Валутно-курсови разлики		
	Общо	1	1

15 Собствен капитал.

Регистрираният основен капитал е 5 хил.лева към 31.12.2020 г. и към 31.12.2019 г. Текущата загуба към 31.12.2020 г. е в размер на 27 хил.лв срещу ,а непокритага до този момент е в размер на 156 хил.лв.

Формиран е преоценъчен резерв от актюерски печалби и загуби при изчисляване на обезщетения за пенсиониране на персонала. Съгласно актюерски доклад към 31.12.2020г. неговият размер е минус 9 хил.лв.

През текущата година има промяна на счетоводната политика, като се начисляват обезщетения на персонала при пенсиониране, като се ползват услугите на сертифициран актюер. Във връзка с това са преизчислени показатели в отчета за предходните две години, като са показани дългосрочни задължения към персонала съответно за 45 хил.лв.и за 31 хил.лв. за сметка на непокритата загуба.

16 Брой на персонала, възнаграждения на ключов управленски персонал.

Средносписъчният брой на персонала е 57 души.

Възнагражденията на ръководните органи са начислявани съгласно договорите.

17 Събития след датата на баланса

След 31 декември на текущата година не са налице значими събития, които да следва да бъдат отразени или оповестени в настоящия годишен финансов отчет.

Настоящият финансов отчет е одобрен от Управителя и е подписан от:

Ръководител:

(Д. Георгиева)

Главен счетоводител:

(Илиана Илиева)

Дата на изготвяне: 31.03.2021 г.

Град: София

ДОКЛАД НА НЕЗАВИСИМИЯ ОДИТОР

ДО ЕДНОЛИЧНИЯ СОБСТВЕНИК НА

„АРХИТЕКТУРНО И СТРОИТЕЛНО БЮРО - ХЕЛВЕЦИЯ“ ЕООД

ГР. СОФИЯ

ЕИК №121523769

Мнение

Ние извършихме одит на финансовия отчет на „Архитектурно и Строително Бюро „Хелвеция“ ЕООД (Дружеството), съдържащ отчета за финансовото състояние към 31 декември 2020 г. и отчета за всеобхватния доход, отчета за промените в собствения капитал и отчета за паричните потоци за годината, завършваща на тази дата, както и пояснителните приложения към финансовия отчет, съдържащи и обобщено оповестяване на съществените счетоводни политики.

По наше мнение, приложеният финансов отчет представя достоверно, във всички съществени аспекти, финансовото състояние на Дружеството към 31 декември 2020 г. и неговите финансови резултати от дейността и паричните му потоци за годината, завършваща на тази дата, в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане (МСФО), приети от Европейския съюз (ЕС).

База за изразяване на мнение

Ние извършихме нашия одит в съответствие с Международните одиторски стандарти (МОС). Нашите отговорности съгласно тези стандарти са описани допълнително в раздела от нашия доклад „Отговорности на одитора за одита на финансовия отчет. Ние сме независими от Дружеството в съответствие с Международния етичен кодекс на професионалните счетоводители (включително Международни стандарти за независимост) на Съвета за международни стандарти по етика за счетоводители (Кодекса на СМСЕС), заедно с етичните изисквания на Закона за независимия финансов одит (ЗНФО), приложими по отношение на нашия одит на финансовия отчет в България, като ние изпълнихме и нашите други етични отговорности в съответствие с изискванията на ЗНФО и Кодекса на СМСЕС. Ние считаме, че одиторските доказателства, получени от нас, са достатъчни и уместни, за да осигурят база за нашето мнение.

Друга информация, различна от финансовия отчет и одиторския доклад върху него

Ръководството носи отговорност за другата информация. Другата информация се състои от доклад за дейността, изготвен от ръководството съгласно Глава седма от Закона за счетоводството, но не включва финансовия отчет и нашия одиторски доклад върху него.

Нашето мнение относно финансовия отчет не обхваща другата информация и ние не изразяваме каквато и да е форма на заключение за сигурност относно нея, освен ако не е изрично посочено в доклада ни и до степента, до която е посочено.

Във връзка с нашия одит на финансовия отчет, нашата отговорност се състои в това да прочетем другата информация и по този начин да преценим дали тази друга информация е в съществено несъответствие с финансовия отчет или с нашите познания, придобити по време на одита, или по друг начин изглежда да съдържа съществено неправилно докладване. В случай, че на базата на работата, която сме извършили, ние достигнем до заключение, че е налице съществено неправилно докладване в тази друга информация, от нас се изисква да докладваме този факт.

Нямаме какво да докладваме в това отношение.

Допълнителни въпроси, които поставя за докладване Законът за счетоводството

В допълнение на нашите отговорности и докладване съгласно МОС, по отношение на доклада за дейността, ние изпълнихме и процедурите, добавени към изискваните по МОС съгласно „Указания относно нови и разширени одиторски доклади и комуникация от страна на одитора“ на професионалната организация на регистрираните одитори в България, Института на дипломираните експерт-счетоводители (ИДЕС)“. Тези процедури касаят проверки на формата и съдържанието на тази друга информация с цел да ни подпомогнат във формиране на становище относно това дали другата информация включва оповестяванията, предвидени в Глава седма от Закона за счетоводството, приложим в България.

Становище във връзка с чл. 37, ал. 6 от Закона за счетоводството

На базата на извършените процедури, нашето становище е, че:

- а) Информацията, включена в доклада за дейността за финансовата година, за която е изготвен финансовия отчет, съответства на финансовия отчет.
- б) Докладът за дейността е изготвен в съответствие с изискванията на Глава седма от Закона за счетоводството.

Отговорности на ръководството за финансовия отчет

Ръководството носи отговорност за изготвянето и достоверното представяне на този финансов отчет в съответствие с МСФО, приети от ЕС и за такава система за вътрешен контрол, каквато ръководството определя като необходима за осигуряване изготвянето на финансови отчети, които не съдържат съществени неправилни отчитания, независимо дали длъжници се на измама или грешка.

При изготвяне на финансовия отчет ръководството носи отговорност за оценяване способността на Дружеството да продължи да функционира като действащо предприятие, оповестявайки, когато това е приложимо, въпроси, свързани с предположението за действащо предприятие и използвайки счетоводната база на основата на предположението за действащо предприятие, освен ако ръководството не възнамерява да ликвидира Дружеството или да преустанови дейността му, или ако ръководството на практика няма друга алтернатива, освен да постъпи по този начин.

Отговорности на одитора за одита на финансовия отчет

Нашите цели са да получим разумна степен на сигурност относно това дали финансовият отчет като цяло не съдържа съществени неправилни отчитания, независимо дали се дължат на измама или грешка, и да издадем одиторски доклад, който да включва нашето одиторско мнение. Разумната степен на сигурност е висока степен на сигурност, но не е гаранция, че одит, извършен в съответствие със Закона за независимия финансов одит и МОС, винаги ще разкрива съществено неправилно отчитане, когато такова съществува. Неправилни отчитания могат да възникнат в резултат на измама или грешка и се считат за съществени, ако би могло разумно да се очаква, че те, самостоятелно или като съвкупност, биха могли да окажат влияние върху икономическите решения на потребителите, вземани въз основа на този финансов отчет.

Като част от одита в съответствие с МОС, ние използваме професионална преценка и запазваме професионален скептицизъм по време на целия одит. Ние също така:

- идентифицираме и оценяваме рисковете от съществени неправилни отчитания във финансовия отчет, независимо дали длъжници се на измама или грешка, разработваме и изпълняваме одиторски процедури в отговор на тези рискове и получаваме одиторски доказателства, които да са достатъчни и уместни, за да осигурят база за нашето мнение. Рискът да не бъде разкрито съществено неправилно отчитане, което е резултат от измама, е по-висок, отколкото риска от съществено неправилно отчитане, което е резултат от грешка, тъй като измамата може да включва тайно споразумяване, фалшифициране, преднамерени пропуски, изявления за въвеждане на одитора в заблуждение, както и пренебрегване или заобикаляне на вътрешния контрол.
- получаваме разбиране за вътрешния контрол, имащ отношение към одита, за да разработим одиторски процедури, които да са подходящи при конкретните

обстоятелства, но не с цел изразяване на мнение относно ефективността на вътрешния контрол на Дружеството.

- оценяваме уместността на използваните счетоводни политики и разумността на счетоводните приблизителни оценки и свързаните с тях оповестявания, направени от ръководството.
- достигаме до заключение относно уместността на използване от страна на ръководството на счетоводната база на основата на предположението за действащо предприятие и на базата на получените одиторски доказателства, относно това дали е налице съществена несигурност, отнасяща се до събития или условия, които биха могли да породят значителни съмнения относно способността на Дружеството да продължи да функционира като действащо предприятие. Ако ние достигнем до заключение, че е налице съществена несигурност, от нас се изисква да привлечем внимание в одиторския си доклад към свързаните с тази несигурност оповестявания във финансовия отчет или в случай, че тези оповестявания са неадекватни, да модифицираме мнението си. Нашите заключения се основават на одиторските доказателства, получени до датата на одиторския ни доклад. Бъдещи събития или условия обаче могат да станат причина Дружеството да преустанови функционирането си като действащо предприятие.
- оценяваме цялостното представяне, структура и съдържание на финансовия отчет, включително оповестяванията, и дали финансовият отчет представя основополагащите за него сделки и събития по начин, който постига достоверно представяне.

Ние комуникираме с ръководството, наред с останалите въпроси, планирания обхват и време на изпълнение на одита и съществените констатации от одита, включително съществени недостатъци във вътрешния контрол, които идентифицираме по време на извършвания от нас одит.

5 Тодор
Кръстев
Регистриран одитор

Одитор:

(Тодор Кръстев, регистриран одитор, отговорен за одита)

Град София, ул. "Траянови врата" №9, ап.2

14.04.2021 г.